

Moan og Storslett skoler i Nordreisa kommune

KJETIL LIE og HELGE STØREN

Notat

2019

Tittel: Moan og Storslett skoler i Nordreisa kommune

Undertittel:

Forfatter(e): Kjetil Lie og Helge Støren

Dato: 30.06.2019

ISBN:

ISSN:

Pris: 150,- (Kan lastes ned gratis fra www.telemarksforsking.no)

Framsidedfoto: Istock.com

Prosjekt: Nordreisa kommune – Moan og Storslett skoler

Prosjektnr.:

Prosjektleder: Kjetil Lie

Oppdragsgiver(e): Nordreisa kommune

Spørsmål om denne rapporten kan rettes til:

Telemarksforsking

Postboks 4

3833 Bø i Telemark

Tlf: +47 35 06 15 00

www.telemarksforsking.no

Resymé:

Notatet er en vurdering av bygningsmessige behov knyttet til grunnskolen i Nordreisa kommune. Vi har utført analyser og gjort vurderinger knyttet til økonomi, organisering, kapasitet, rammevilkår og kvalitet. Det er gjort vurderinger og kvantifisering av gitte strukturendringsalternativ.

Forord

Telemarksforskning har på oppdrag fra Nordreisa kommune gjennomført en vurdering av bygningsmessige behov sentralt i kommunen.

Kjetil Lie fra Telemarksforskning er prosjektansvarlig hos oppdragstaker. Helge Støren (konsulent) er med som prosjektmedarbeider, og den som i all hovedsak har stått for arbeidet.

Vår kontaktperson hos oppdragiver er rektor Tonje Holm, som vi vil takke for godt samarbeid. Ellers har flere andre i kommunen gitt opplysninger og grunnlagsmateriale. Vi vil takke for god kommunikasjon underveis.

Vurderingen er gjennomført i perioden mai - juni 2019.

Bø i Telemark, 30. juni 2019

Kjetil Lie
Oppdragsansvarlig

Innhold

Sammendrag	6
1. Innledning.....	9
1.1 Grunnlagsdata	9
2. Metode	11
2.1 Løsningsforslag for «analyseområdene»	11
2.1.1 Kostra- og effektivitetsanalyse.....	11
2.1.2 Kvalitet- og kostnadsanalyser.....	11
2.1.3 Skoleanleggenes kapasitet og elevtallsutvikling	12
3. Elevtallsutviklingen.....	13
4. Nordreisa sammenlignet med andre kommuner.....	17
5. Arealbehov ut fra arealnormer.....	24
5.1 Samlet areal i skolene	26
5.2 Arealet i Storslett skole.....	27
6. Arealvurdering ut fra lokale opplysninger.....	29
6.1 Moan skole.....	29
6.2 Storslett skole	31
7. Alternative løsninger.....	33
7.1 Beholde dagens struktur (1. – 4. trinn på Moan og 5. – 10. trinn på Storslett)	34
7.1.1 Renovering.....	34
7.1.2 Nybygg.....	34
7.2 Fjerde trinn flyttes til Storslett. (1. – 3. trinn på Moan og 4. – 10. trinn på Storslett). 35	
7.3 Bytte av skolebygg. (1. – 7. på Storslett og 8. – 10. på Moan).....	35
7.4 Samle barnetrinnet på Moan. (1. – 7. på Moan og 8. – 10. på Storslett)	36
7.5 Samle alle elevene på Storslett (1. – 10. trinn på Storslett).....	36
7.6 Sammendrag og konklusjon.....	37
8. Vedlegg 2.....	42

9. Tabeller	43
10. Figurer	44

Sammendrag

Konklusjonen i dette notatet er:

Hvis summen av nødvendige renoveringskostnader for videre skoledrift ved Moan skole og restverdien ved en fraflyttet og solgt skole er større enn 7,5 millioner kroner, vil kommunen komme økonomisk best ut ved å sette opp en ny skolebygning for 1. – 4. årstrinn ved Storslett skole.

Denne konklusjonen bygger på en del forutsetninger; bl.a. om byggekostnader (kr 30 000 + mva. per m²) og driftskostnader (kr 400 per m² til reinhold, vedlikehold og energi).

I innledningen viser vi til at Nordreisa kommune engasjerte Telemarksforskning til et analyse- og utredningsbistand som grunnlag i arbeidet med en utredning av utbygging/ombygging av Moan og Storslett skoler. Oppdragets omfang er i hovedsak begrenset til å vurdere muligheter og kostnader ved undervisningstilbud i Moan skole og Storslett skole. I oppdraget er det nevnt en rekke alternative plasseringer av klassetrinnene. Vi har sett på følgende alternativer.

1. Beholde dagens struktur (1. – 4. trinn på Moan og 5. – 10. trinn på Storslett)
2. Fjerde trinn flyttes til Storslett. (1. – 3. trinn på Moan og 4. – 10. trinn på Storslett)
3. Bytte av skolebygg. (1. – 7. trinn på Storslett og 8. – 10. trinn på Moan)
4. Samle barnetrinnet på Moan. (1. – 7. trinn på Moan og 8. – 10. trinn på Storslett)
5. Samle alle elevene på Storslett (1. – 10. trinn på Storslett)

Ut fra fødselstall og de siste års elevtall ser vi i kapittel 3 at det i Storreisa gjennomgående er 100 flere elever (ca. 20 %) enn det fødselstallene skulle tilsi. SSB gir en befolkningsframskriving som tyder på en midlertidig nedgang i elevtallet fram til 2027. Deretter forventes elevtallet å vokse til 10 % over nivået de siste årene til nesten 700 elever.

I kapittel 4 sammenligner vi utgiftene til grunnskolesektoren i Nordreisa med utgiftene i Troms fylke, hele landet og de tre kommunene Bardu, Balsfjord og Målselv. Driftsutgiftene per elev er større i Nordreisa enn i fylket og landet, men ikke store sammenlignet med de tre kommunene. Dette forholdet gjelder også lønnsutgifter per elev, som er den største kostnaden i grunnskolen med ca. 80 %. Lærertettheten i ordinær undervisning i de kommunale skolene i Nordreisa er betydelig høyere enn i sammenligningsgrunnlaget.

Det finnes ingen nasjonale arealnormer for skolebygg. Det er vanlig å legge til grunn 2,5 m² per elev i hjemmeklasserom, eventuelt medregnet arealet i nærliggende grupperom. Tilsvarende er det en anerkjent norm for lærernes kontorarbeidsplasser på 6 m² per

lærer. I kapittel 5 ser vi at planleggingsnormene for Bergen, Bærum, Oslo, og Trondheim alle ender opp på ca. 8 m² per elev i netto areal, men fordelingen på ulike funksjoner varierer en del. (Areal til kroppsøving er ikke regnet med.) En sammenligning av Moan og Storslett med Bergensnormen viser at arealet for de to skolene samlet synes tilstrekkelig for 600 elever. Dette er flere elever enn man kan regne med i de to skolene. Vi ser også at Storslett skole med noen tilpasninger kan romme en barneskole med det forventede elevtallet for barnetrinnet.

I kapittel 6 vurderer vi Moan skole og Storslett skole slik de framstår i dag. Det er lite som mangler i Storslett skole, bortsett fra et skolebibliotek. Det kunne også være ønskelig med ett ekstra naturfagrom. På Moan skole mangler det også et skolebibliotek. I tillegg er det en rekke forhold som kan forbedres mht. vanlige klasserom, spesialrom og kontorarbeidsplasser. Det synes også å være en del tekniske mangler ved skolebygget, noe som kan hemme undervisningen.

I kapittel 7 vurderes ulike løsninger på plassproblemet for 1. – 4. årstrinn.

- 1. Å beholde dagens struktur (1. – 4. trinn på Moan og 5. – 10. trinn på Storslett)** tilsier ingen store endringer i Storslett skole. Ett klasserom med tilleggsarealer kan med fordel bli et naturfagrom nr. to. Det bør også finnes plass til et skolebibliotek, eventuelt fordelt på flere rom.
I Moan skole bør det vurderes flere vesentlige endringer både teknisk og når det gjelder rominndelinger,
Nybygg: Ca. 380 m². (Gymnastikksal og formingsavdeling)
Renovering: Ca. 1 500 m² i Moan skole.
- 2. Å la fjerde trinn flyttes til Storslett. (1. – 3. trinn på Moan og 4. – 10. trinn på Storslett)** vil måtte medføre noen endringer i Storslett skole. I utgangspunktet synes Storslett skole å ha to flere klasserom enn hva en 5 – 10 skole vil kreve. Det synes mulig å la fjerde årstrinn å bruke fløy D (rom B1-01) med tilliggende rom og likevel tilfredsstillende behovet for bibliotek og/eller naturfagrom innenfor dagens bygningsmasse.
I Moan skole frigjøres det – ved en overføring – klasserom og grupperom til to klasser. Dermed bør det være plass til en formingsavdeling.
Nybygg: Ca. 250 m². (Gymnastikksal)
Renovering: Ca. 1 500 m² i Moan skole. Mindre endringer i Storslett skole
- 3. Bytte av skolebygg. (1. – 7. trinn på Storslett og 8. – 10. trinn på Moan).**
Barnetrinnet kan nærmest uten videre få plass i Storslett skole.
På Moan skole er det plass til klasserom, grupperom, kontorarbeidsplasser og skolebibliotek til seks ungdomsskoleklasser i første etasje. Øvrige kontorer og møterom vil det være plass til i underetasjen.
Nybygg: Ca. 900 – 1 000 m² til spesialrom
Renovering: Ca. 1 500 m² i Moan skole.

4. **Samle barnetrinnet på Moan. (1. – 7. trinn på Moan og 8. – 10. trinn på Storslett).** På Storslett vil det være mye ledig plass ved fraflytting av mellomtrinnet. Verdien av dette arealet er avhengig av alternativ bruk.
På Moan vil man kunne beholde 1. – 4. årstrinn i dagens bygning med endringer som nevnt ved å beholde dagens struktur.
Nybygg: Ca. 2 000 – 2 300 m² (Mellomtrinnets rom og spesialrom)
Renovering: Ca. 1 500 m² i Moan skole.
Frigjort: Ca. 1 100 – 1 300 m² i Storslett skole til disposisjon.
5. **Samle alle elevene på Storslett (1. – 10. trinn på Storslett).** På Moan vil det være mye ledig plass ved fraflytting av skolen. Verdien av dette arealet er avhengig av alternativ bruk.
På Storslett må det finnes plass til fire klassetrinn, hver med inntil 48 elever. Ett av disse trinnene kan få plass i dagens bygningsmasse. De tre øvrige trinnene trenger nye lokaler. Én mulighet er å forlenge D-fløyen og gi plass til de tiltrengte rommene der. Et alternativ kan være å bygge et frittstående skolebygg for 1. – 4. årstrinn. Bortsett fra kontorer til ledelsen og spesialrom vil 1. – 4. årstrinn kreve alle typer lokaler.
Nybygg: Ca. 900 – 1 100 m².
Frigjort: Ca. 1 500 m² i Moan skole til disposisjon.

1. Innledning

Nordreisa kommune etterspør ekstern ressurs om analyse- og utredningsbistand i arbeidet med utredning av utbygging/ombygging av Moan og Storslett skoler. Bakgrunnen for kommunens forespørsel er vedtak i Nordreisa kommunestyre 18. desember 2017.

Det gjennomføres en utredning for å sikre langsiktige og gode pedagogiske og bygningsmessige løsninger for ansatte og elever ved Nordreisaskolen.

Utredninga må se på ulike løsninger herunder

- Bevare 1-3 trinn ved Moan skole og 4-10 ved Storslett
- etablering av en barneskole fra 1.-7. trinn på Storslett. I denne utredningen vurderes muligheten for bytte av skolebygg mellom nytt barnetrinn og ungdomstrinnet. Videre vurderes behovet for ombygging av skolene ved bytte av skolebygg mellom barne- og ungdomstrinn.
- Sørkjosen skole som oppvekstsenter
- Hensynet til de minste barnas behov for gode utearealer må ivaretas,
- Ivaretagelsen av Moan skoles uteskolepedagogikk og elevtallsutviklinga ihht økonomiplanen må tas med i utredninga
- Saken legges frem for oppvekst- og kulturutvalget innen 30.06.17

Kommunen ønsker også å få en vurdering av elevgrunnlaget i alle de kommunale skolene mht. framskrivning av elevtall. Videre ønskes det en pedagogisk vurdering av størrelsen på skolene.

Utredningsarbeidet skal gi en vurdering av ulike modeller for bruken av bygningene, heriblant også en annen inndeling enn dagens med første til fjerde klasse på Moan skole og femte til tiende klasse på Storslett skole.

1.1 Grunnlagsdata

Utredningen tar utgangspunkt i:

- Tall og prognoser fra SSB når det gjelder barne- og elevtallsutvikling
- Kommuneanalyse av utgifter i grunnskolen.
- Tall fra GSI mht. elever, personalbruk og personalets kompetanse
- Tall fra Udir/skoleporten mht. resultater, ressursbruk og sammenligning med andre kommuner

Utredningen bygger videre på opplysninger gitt av kommunen.

- Regnskapstall for 2017 og 2018
- Tegninger av Moan skole og Storslett skole
- Tilstandsrapport for 2017 og 2018
- Ståstedsanalyser av nyere dato for de to skolene

- Skolepolitisk plan - Nordreisa

Nordreisa kommune har i dag seks skoler, hvorav to er private med ca. 140 elever (godkjent for 142 elever). Dette tas det hensyn til i vurderingen av plassbehovene ved Moan skole og Storslett skole.

Vi ser på økonomiske, kvalitetsmessige og kapasitetsmessige forhold knyttet til dagens struktur i Nordreisa kommune. Personalbruken er av særlig interesse.

Arealbruken vurderes med referanse til «vanlig bruk» i bygging av nye grunnskoler og til forholdene i Moan skole og Storslett skole nå.

Avslutningsvis ser vi på behovet for nybygg og ombygging ved fem ulike alternativ for plassering av elevene i de to skolene.

2. Metode

Vi tilegner oss kunnskap om Nordreisa kommune på flere måter.

1. Gjennom intervjuer med ansatte i kommunen.
 - a. Rådmann
 - b. Sektorleder
 - c. Rektorer og plasstillitsvalgte
 - d. Hovedtillitsvalgte
 - e. Verneombud
 - f. Sektorleder for drift og utvikling
2. Gjennomgang av informasjon oversendt fra kommunen:
 - a. Politiske vedtak
 - b. Årsregnakap
 - c. Målsatte tegninger (PDF) over skolebyggene
 - d. Kart som viser uteområder og tilgrensende områder
3. Gjennom offentlig statistikk og informasjon
 - a. Kostra/SSB, GSI, Udir/skoleporten m.m.
 - i. Økonomidata
 - ii. Tjenestedata
 - iii. Befolkningsdata

2.1 Løsningsforslag for «analyseområdene»

2.1.1 Kostra- og effektivitetsanalyse

Hovedtilnærmingen her er å sammenligne ressursbruken i grunnskolen målt mot et landsgjennomsnitt, Troms fylke, Kostra-gruppe 3 og tre sammenligningskommuner fra Troms: Bardu, Balsfjord og Målselv.

2.1.2 Kvalitet- og kostnadsanalyser

Det er ulike meninger om hva som kjennetegner «kvalitet i skolen». I en skolebruksplan skal hovedvekten legges på strukturkvalitet. I en slik gjennomgang blir det viktig å vurdere strukturelle endringer som samtidig kan ivareta kvalitet og solide fagmiljøer.

Strukturkvaliteten tar for seg de formelle rammene. I dette notatet begrenser vi oss til å vurdere de fysiske rammene. Vi vil legge hovedvekt på krav til «klasserom», «spesialrom» og kontorarbeidsplasser for ansatte.

2.1.3 Skoleanleggenes kapasitet og elevtallsutvikling

Skoleanleggene vurderes med henblikk på tjenlighet og kapasitet. Den bygningstekniske standarden vurderes ikke av oss, men vi tar utgangspunkt i synspunkter fra informantene. Vi vurderer hvor godt anleggene kan tilpasses endringer i strukturen.

Vurderingene vil basere seg på

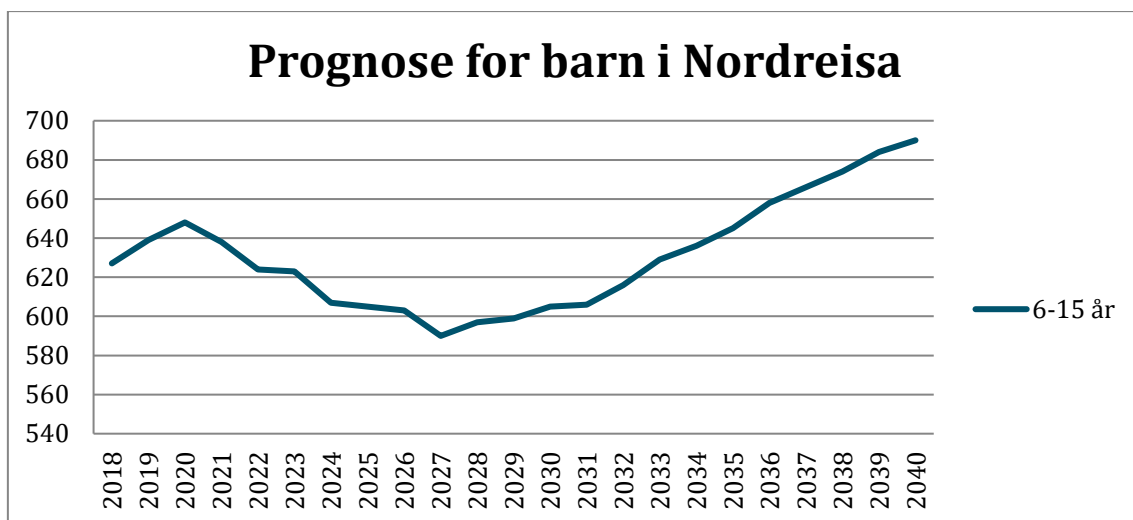
- Barnetall
- Elev-, klasse(gruppe)- og lærertimetall
- Utleverte tegninger
- Befaring av anleggene

Når det gjelder vurderinger av barne- og elevtallsutvikling vil vi ta utgangspunkt i SSBs framskrivninger og supplere disse med kjente tall på skolekrets nivå, både når det gjelder fødsler og flytting.

3. Elevantallsutviklingen

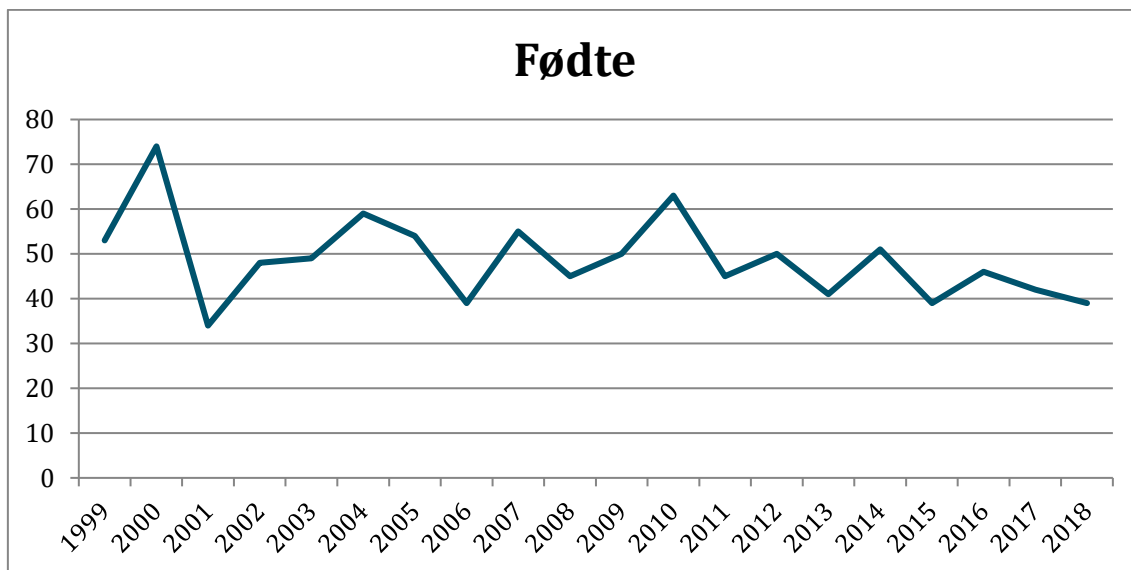
Elevtallet i Nordreisa har de siste fem årene vært i gjennomsnitt 615. Av disse har 478 gått i kommunale skoler og 137 gått i private skoler. Andelen på ca. 27 % elever i private skoler i Nordreisa er uvanlig stor. Andelen i Troms og i hele landet er på ca 4 %.

Figur 1 viser SSBs prognose (MMMM) for antall barn i grunnskolealder (6 – 15 år) fram mot 20140. Vi ser en antatt topp i 2020 med 648 elever for så å synke til under 600 elever i 2027. Deretter ventes det en betydelig vekst som etter framskrivingen vil gi 690 elever i 2040.

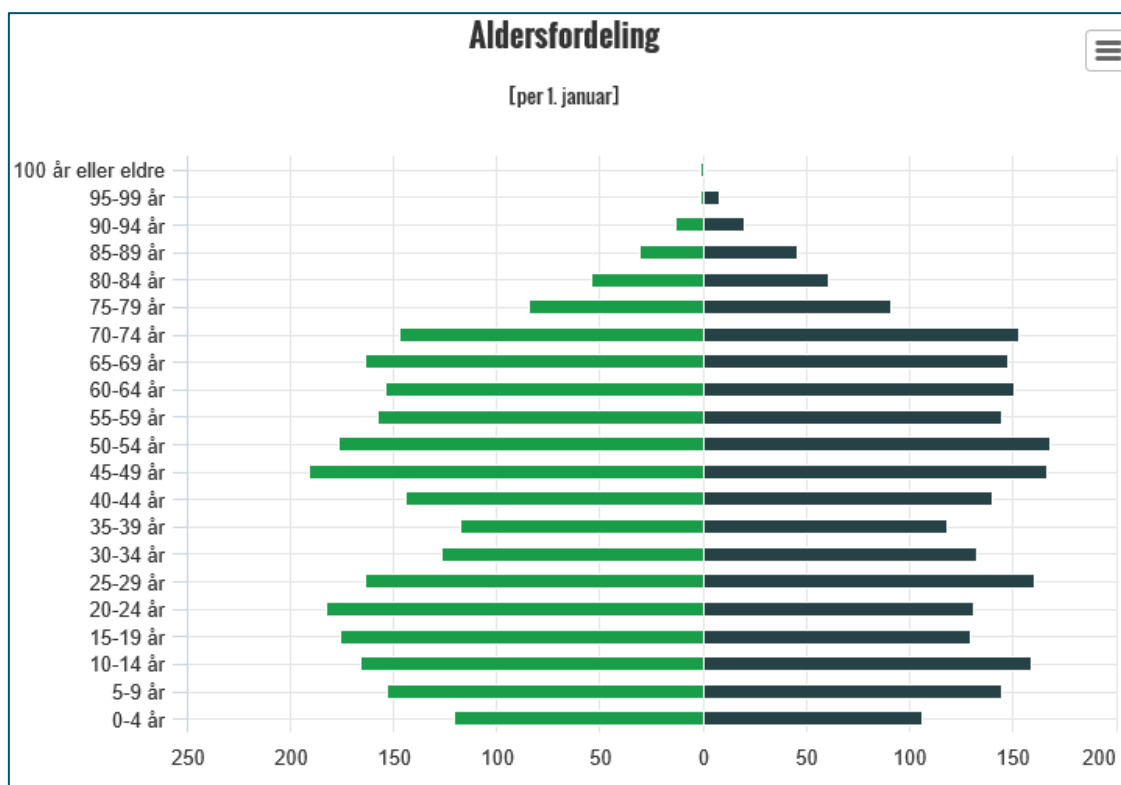

Figur 1 Prognose for antall barn i grunnskolealder i Nordreisa kommune fram til 2040. Alternativ MMMM. Kilde: SSB

Framskrivingen av barnetall baserer seg på kjente og forventede fødselstall og flyttinger. Figur 2 viser tallet på levendefødte i Nordreisa de 20 siste årene. Tendensen synes å være fallende fødselstall. Befolkningspyramiden (figur 3) illustrerer situasjonen med forholdsvis få kvinner i fruktbar alder.

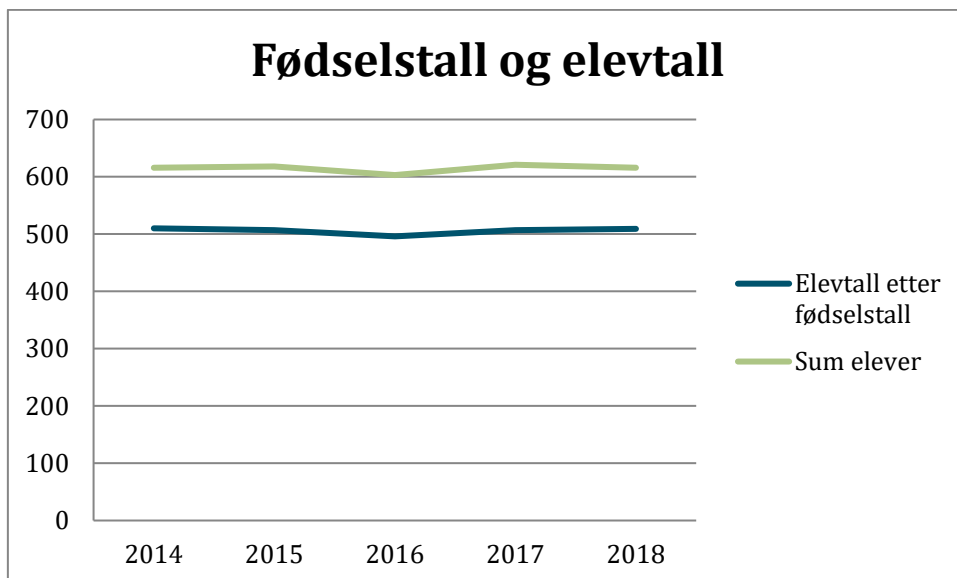

Figur 2 Levendefødte i Nordreisa kommune fra 1999 til 2018. Kilde: SSB

Figur 3 Befolkningspyramide for Nordreisa 1. januar 2018. Kvinner til høyre og menn til venstre. Kilde: SSB

Elevtallsprognosen viser en bare kortvarig nedgang, til tross for at fødselstallene synker. Barna som er født i 2018 skal begynne på skolen i 2024 og fortsette i grunnskolen til 2034. Økt elevtall må derfor i stor grad basere seg på forventet tilflytting. Figur 4 viser hvordan netto tilflytting til Nordreisa har gitt mer enn 100 flere elever i de kommunale og private skolene enn hva fødselstallene skulle tilsi de siste fem årene. Gjennomsnittlig har hvert årskull årlig vokst med ca. én elev.

Figur 4 Fødselstall og elevtall i Nordreisa kommune 2014 - 2018. Kilde: SSB og GSI/Udir. Beregning: TF

Elevtallene i de enkelte kommunale skolene er både avhengig av det samlede elevtallet i kommunen, tallet på elever i de private skolene og fordelingen mellom de kommunale skolene. Et gjennomsnitt av de siste fem årene gir følgende fordeling.

Tabell 1 Gjennomsnittlig elevtall de fem siste skoleårene ved skolene i Nordreisa. Kilde: Udir/GSI. Beregning: TF

Skole	Gjennomsnittlig elevtall	Gjennomsnittlig årskull
Moan 1. – 4. trinn	153	38,4
Oksfjord 1. – 4. trinn	15	3,7
Rotsundelv 1. – 7. trinn	33	4,7
Storslett 5. – 7. trinn	130	43,4
Storslett 8. – 10. trinn	146	48,8
Reisa montessoriskole	60	6,0
Straumfjordnes skole	76	7,6

På barnetrinnet er de tradisjonelle klassesdelingsgrensene på 28 elever, 56 elever osv. Årskullene ved Moan skole varierer de ti siste årene mellom 28 og 50. Skolen har normalt åtte klasser med en klassestørrelse som varierer fra 14 til 25.

For 5. – 7. trinn på Storslett har årskullene tilsvarende variert mellom 23 og 52, mens årskullene har variert mellom 30 og 71 på ungdomstrinnet. For ungdomstrinnet er de tradisjonelle klassesdelingsgrensene på 30 elever, 60 elever osv. De siste fire årene har det vært elevtall til 12 klasser ved Storslett skole, mens man tidligere hadde noen store årskull på ungdomstrinnet med tre klasser på trinnet og opptil 15 klasser ved skolen.

I planleggingen kan man ta utgangspunkt i tidligere erfaringer og i prognoser for framtidige elevtall. Kommunen kan i betydelig grad selv styre elevene inn på de kommunale skolene ved å bestemme hvilke klassetrinn de enkelte skolene skal ha. Når ikke annet er vedtatt, er det naturlig å legge til grunn dagens struktur i vurderingen. En sentralisering

innenfor kommunen ved at barnefamiliene bosetter seg på Storslett vil likevel kunne endre fordelingen noe, med en økning av elevtallet i Moan og Storslett skoler.

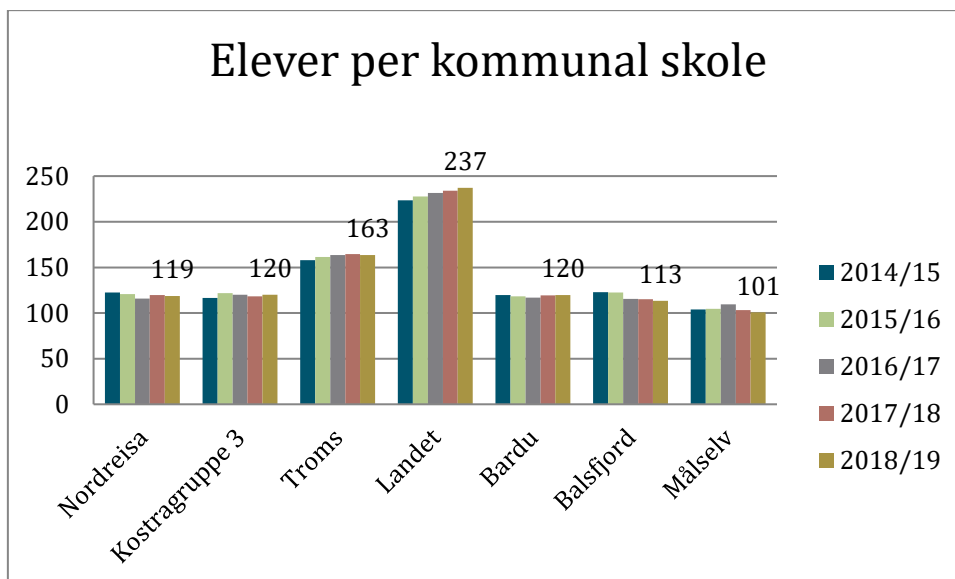
Mer direkte kan foreldrevalg virke inn på elevtallet ved Moan og Storslett ved at færre søker seg til Reisa montessoriskole eller Straumfjordnes skole. Hvis f. eks. halvparten av elevene ved disse skolene skulle bli overført til kommunens skoler, ville årskullene ved Moan og Storslett skoler gjennomsnittlig øke med sju. Anslagsvis ville dette gi tre flere klasser.

4. Nordreisa sammenlignet med andre kommuner

I dette kapitlet ser vi på bruken av ressurser i grunnskolen på kommunenivå. Vi sammenligner med ressursbruken i hele landet, fylket og de tre kommunene Bardu, Balsfjord og Målselv. Disse kommunene er vurdert som de tre kommunene i Troms som i struktur og elevtall ligner mest på Nordreisa. Når det ligger til rette for det, sammenligner vi også med gjennomsnittet for Kostra-gruppe 3.

Nordreisa har seks skoler. To av disse er private, fådelt og med både barnetrinn og ungdomstrinn. De fire kommunale skolene har noe forskjellig inndeling i klasser og trinn. Oksfjord skole er fådelt med 1. – 4. trinn. Rotsundelv skole er fådelt med 1. – 7. trinn. Moan skole er fulldelt med 1. – 4. trinn. Storslett skole er fulldelt med 5. – 10. trinn og dermed den eneste kommunale skolen med ungdomstrinn.

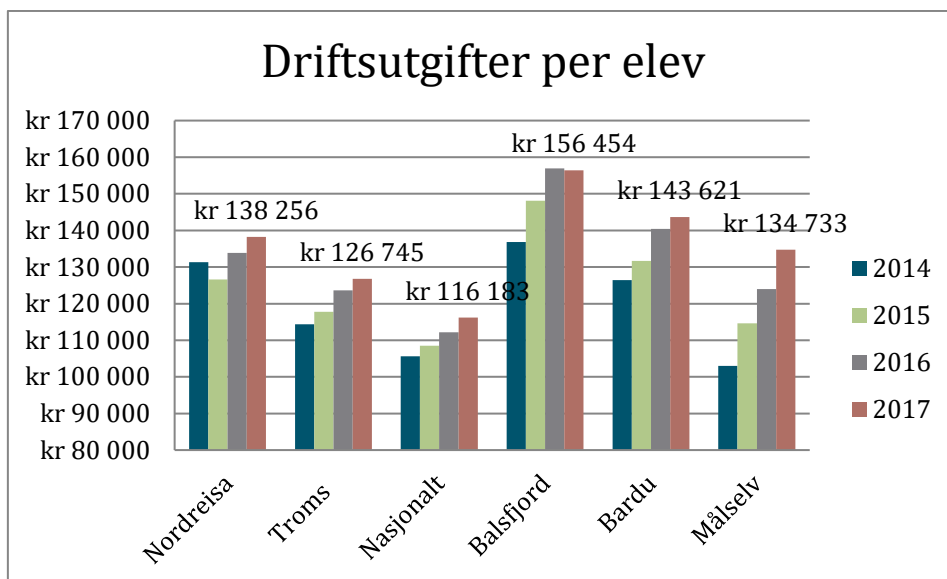
Vi ser i figur 5 at gjennomsnittlig elevtall per skole i Nordreisa er på nivå med Kostra-gruppe 3 og de tre sammenligningskommunene. To kommunale skoler i Nordreisa ville gitt et gjennomsnitt omtrent som for landet, mens tre skoler ville gitt et gjennomsnitt omtrent som i fylket.

Figur 5 Gjennomsnittlig elevtall per kommunal skole. Kilde: Udir/skoleporten

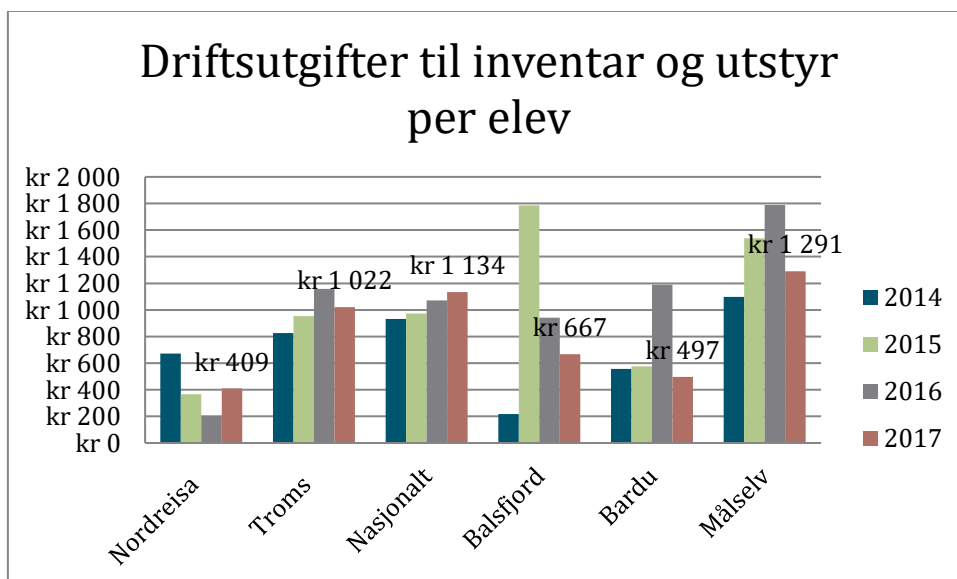
Det er vanlig at små skoler er dyrere i drift per elev enn store skoler. Figur 6 viser at Nordreisa kommune ligger omtrent i midten i samlede driftsutgifter per elev til grunnskoleundervisning. Utgiftene i Nordreisa er vesentlig lavere enn i Balsfjord og omtrent på nivå med Bardu og Målselv. Alle de fire kommunene har vesentlig høyere driftsut-

gifter enn gjennomsnittet for fylket og for landet. Et utgiftsnivå på linje med gjennomsnittet for Troms ville gitt en reduksjon på ca. fem millioner kroner. Utgifter på landsnivå ville gi en reduksjon på ca. ti millioner kroner.

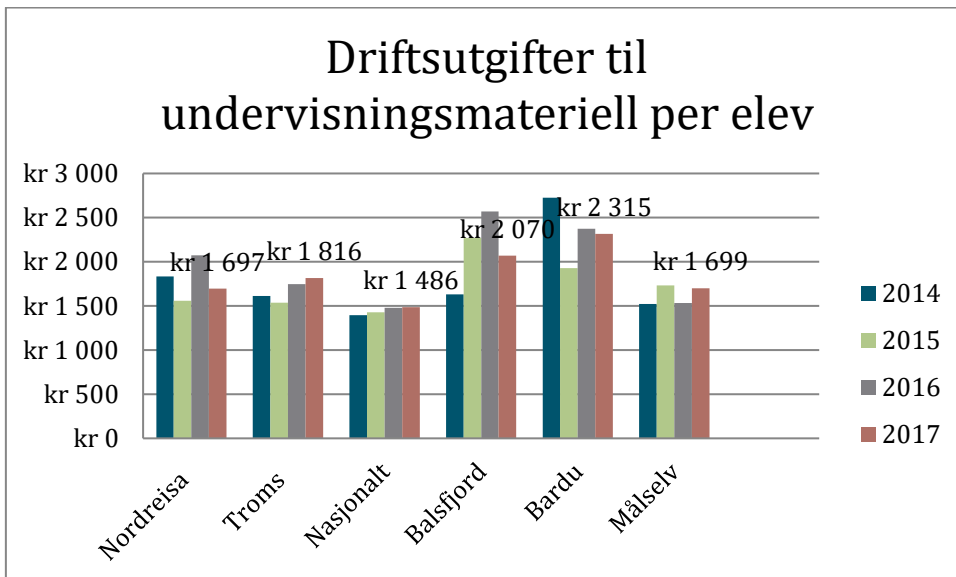
Figur 6 Korrigerede brutto driftsutgifter i grunnskolen per elev (funksjon 202, 214, 222 og 223) Kilde: Kostra

Figur 7 viser at Nordreisa gjennomgående har hatt forholdsvis små driftsutgifter til inventar og utstyr. For alle kommunene utgjør likevel disse utgiftene en forholdsvis liten del av de samlede utgiftene. Et gjennomsnittlig forbruk på ca. kr 800 per elev og år ville medføre en økning på ca. kr 200 000 i Nordreisa.

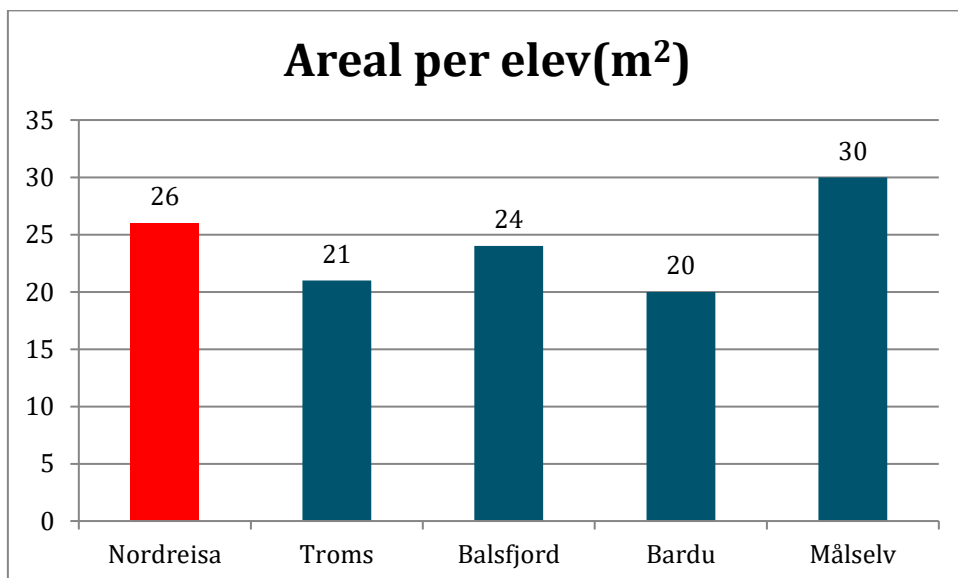
Figur 7 Driftsutgifter til inventar og utstyr per elev, konsern. Kilde: Kostra

Figur 8 viser Nordreisa gjennomgående har hatt middels store driftsutgifter til undervisningsmateriell. Her er det også liten forskjell fra år til år, mellom kommunene og i forhold til fylket og landet.

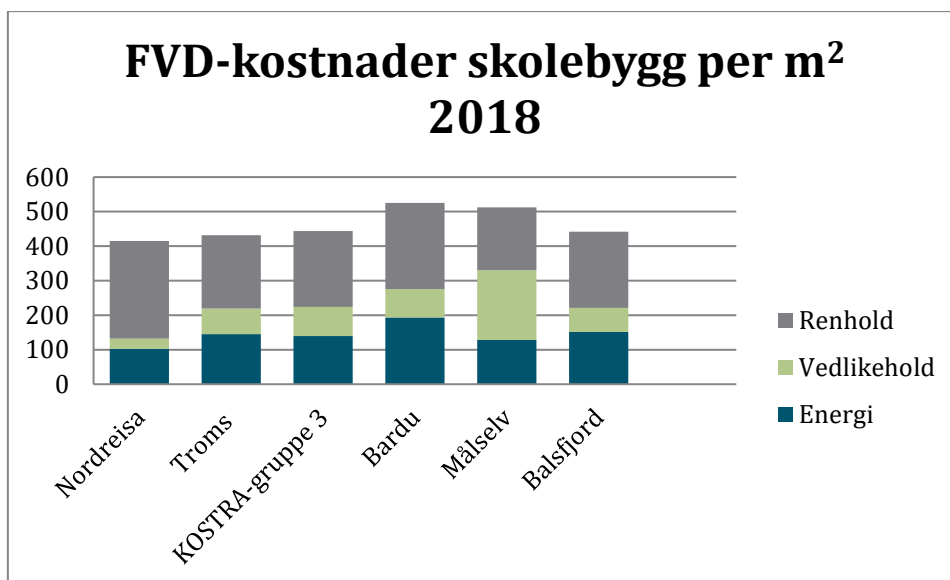
Figur 8 Driftsutgifter til undervisningsmateriell (funksjon 202, art 105), per elev, konsern. Kilde: Kostra

Figur 9 viser brutto areal per elev i grunnskolen. Vi ser at gjennomsnittsårealet i Nordreisa er forholdsvis stort. Vanligvis har de små skolene større areal per elev enn de store. I denne sammenheng er det de to største skolene vi skal se nærmere på. Vi vil da gå inn på areal til undervisning, spesialrom, kontorer og personalrom.

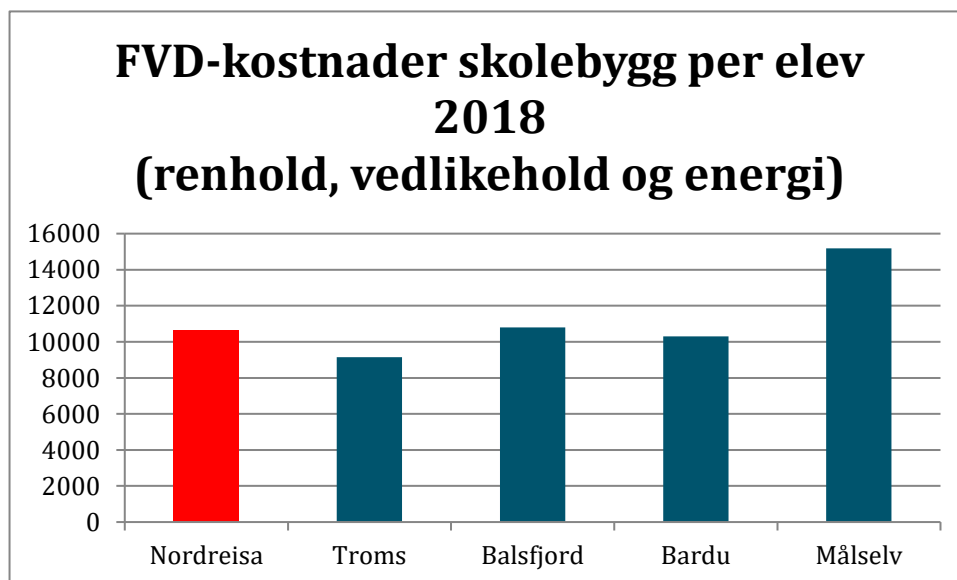

Figur 9 Areal i m² per elev i grunnskolen 2018. Kilde: Kostra

Utgifter til forvaltning, drift og vedlikehold av skolebyggene har en rekke kostnadselementer. Kostra har delt inn utgiftene i energi, vedlikehold, reinhold, drift og eiendomsforvaltning. Vi ser på energi, vedlikehold, reinhold. Figur 10 viser at FDV-kostnadene per m² i Nordreisa er forholdsvis små. Sammenlignet med de andre kommunene gjelder dette både energi og vedlikehold, mens reinholdskostnadene per m² er forholdsvis høye. Når det er forholdsvis lave driftskostnader på forholdsvis store arealer, blir resultatet middels store kostnader per elev, slik figur 11 viser.

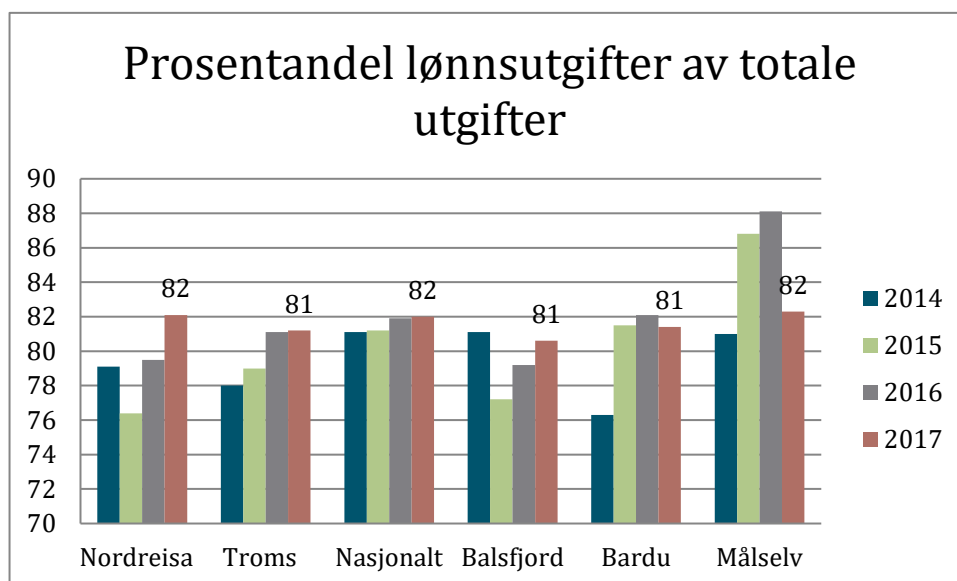

Figur 10 FDV-kostnader for skolebygg per m² i 2018. Kilde: Kostra

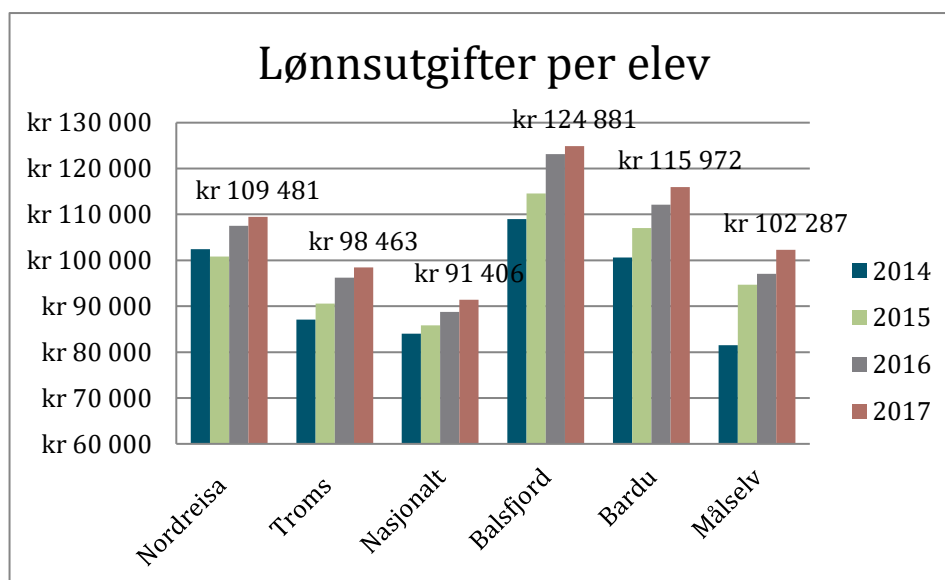
Figur 11 FDV-kostnader (renhold, vedlikehold og energi) for skolebygg per elev i 2018. Kilde: Kostra

Figur 12 viser at lønnskostnadene utgjør den klart største delen av driftskostnadene i grunnskolen, rundt 80 %. Slik er det også for Nordreisa.

Figur 12 Indikatoren viser prosentandel lønnsutgifter av totale utgifter i grunnskolen og er på kommune- fylkes- og nasjonalt nivå.

Lønnsutgiftene per elev er forholdsvis høye i sammenligningskommunene og betydelig over gjennomsnittet for Troms og nasjonalt. Det er i hovedsak lønnsutgiftene som bidrar til den store forskjellen i driftsutgifter per elev mellom Nordreisa, fylket og landet.

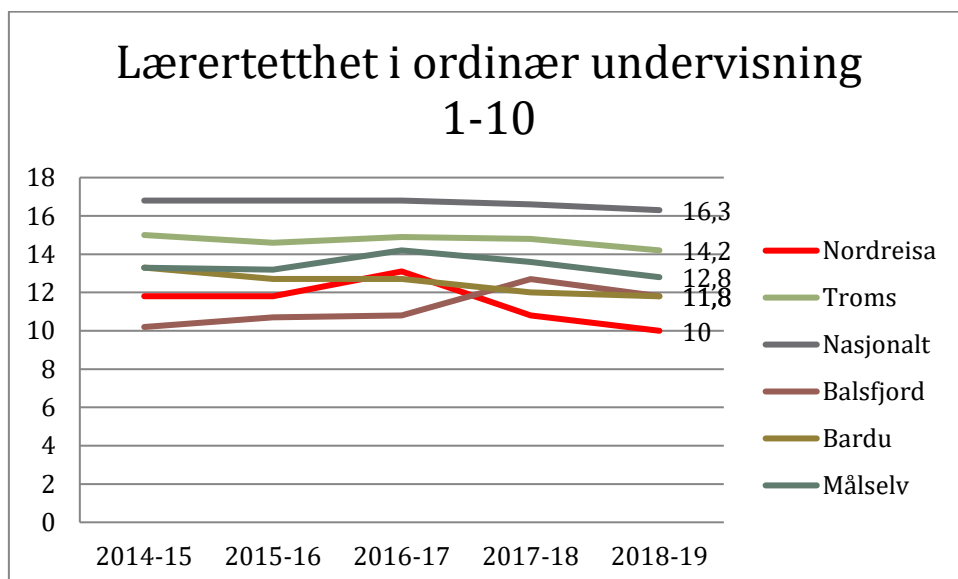
Figur 13 Indikatoren viser lønnsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per elev, konsern.

Nordreisa har skoleåret 2018/19 hele 46,11 årsverk til ordinær undervisning. Dette gir gjennomsnittlig 10 elever per lærer i timene. (Spesialundervisning kommer i tillegg.)

Figur 14 viser at lærertettheten i Nordreisa lenge har vært forholdsvis stor, og den har økt de to siste årene. (Stor lærertetthet gir få elever per lærerårsverk.) I den skolepolitiske planen står det på side 13, under *mål*.

Bemanningsplaner basert på lærertetthet som landsgjennomsnittet. Tilstrekkelig dekning som gir rom for tett faglig og sosial oppfølging og forutsigbarhet for elevgruppa ved et eventuelt fravær. Nasjonale normer skal legges til grunn.

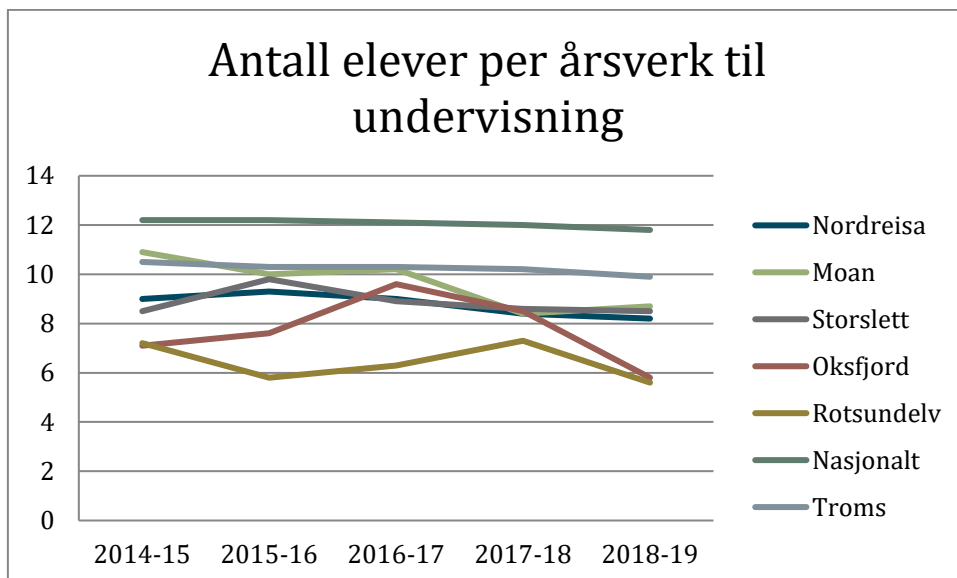
Det nasjonale gjennomsnittet var 16,3 elever per lærer og i Troms var det 14,3. Hvis man skulle komme ned på lærertettheten nasjonalt eller i Troms, måtte man redusere med hhv 17,8 og 13,6 årsverk. Fortsatt ville man både tilfredsstillende den nasjonale lærernormen og det generelle minstekravet om minst én lærer per time i alle klasser.

Figur 14 Lærertetthet til ordinær undervisning fra 2014 til 2018. Kilde: Udir/Skoleporten

Stor lærertetthet i ordinær undervisning kan medføre mindre behov for lærertimer til spesialundervisning. Figuren under viser at omtrent en tredel av forskjellen mellom Nordreisa og hele landet blir borte når vi regner inn ressursene til spesialundervisning og særskilt språkopplæring. Likevel er forskjellen i lærerressurser per elev på mer enn 40 %. Også her ligger gjennomsnittet for Troms omtrent midt i mellom Nordreisa og gjennomsnittet for landet.

Figur 15 de fire kommunale skolene i Nordreisa. Vi ser at Moan og Storslett skole har noen flere elever per lærerårsverk til undervisning enn de to fadelte skolene.

Figur 15 Antall elever per årsverk til undervisning 2014 – 2018. Kilde: Udir/skoleporten

5. Arealbehov ut fra arealnormer

Vi har sett at elevtallet i Nordreisa kommune er fallende, med et forventet laveste antall i 2027. Deretter vil elevtallet vokse, trolig til ca. 10 % over dagens nivå i 2040. I større grad enn elevtallet er forventet klassetall bestemmende for hvor store arealer en skole trenger. For Moan og Storslett skoler vil det normalt være to klasser på årstrinnet. I tabellen under ser vi at elevtallet for to fulle paralleller vil være betydelig større enn erfaringstallene fra de siste fem årene.

Tabell 2 Elevtall i Moan og Storslett skoler de fem siste skoleårene og elevtall med to fulle klasser per årstrinn. Kilde: Udir/GSI. Beregning: TF

Trinn	Erfart elevtall (Fem års gjennomsnitt)	Største elevtall med to paralleller
1. – 4.	153	224
5. – 7.	130	168
Barnetrinnet	283	392
8. – 10.	146	180
Alle	429	572

I store kommuner kan man planlegge med bortimot fulle klasser når man bygger skoler. I en liten kommune med forholdsvis små skoler vil årskullene variere så mye at kapasiteten ved den enkelte skolen bør ligge noe over forventet elevtall, gjerne 10 – 15 %. Når dette tas i betraktning, og hvis man forventer en økning på ca. 10 % i tidsrommet man planlegger for, bør man planlegge for en kapasitet på 20 – 25 % over erfart elevtall de senere årene. For 5. – 7. trinn og for 8. – 10 trinn synes det derfor rimelig å planlegge for hhv 56 elever per årstrinn og 60 elever per årstrinn (to fulle klasser). For 1. – 4. trinn kan det ut fra samme betraktningssmåte planlegges for 48 elever per årstrinn. I sum ville dette gi 540 elever for de to skolene. Forskjellen i antall barn per årskull kan forklares både av skolestrukturen i kommunen og av at årskullene vokser pga. tilflytting.

Det finnes ingen «standard» for planleggingen av skoler ut fra forventet elevtall ved skolen. En metode er å vurdere behovet for klasserom, grupperom, spesialrom, garderober/toaletter og personalavdeling og å beregne samlet arealbehov med utgangspunkt i dette. Dette er vanlig ved behov for ombygginger og utvidelser. I neste kapittel skal vi benytte denne metoden.

I noen av landets største kommuner har man sett det som hensiktsmessig å utarbeide mer generelle normer for planleggingen av skoler. Vi vil her ta utgangspunkt i slike normer. Norconsult har i 2015 på oppdrag for Utdanningsdirektoratet sammenlignet og sammenfattet normene for Bergen, Bærum, Oslo, Stavanger og Trondheim.¹ Det skiller mellom rene barneskoler (1 – 7), kombinerte skoler (1 – 10) og ungdomsskoler (8 – 10). Det er ikke gitt normer for skoler med bare de fire første trinnene eller bare de seks

¹ Nordsted, Julie og Harald Høgh, Presentasjon av arealnormer for grunnskoler i fem kommuner. Norconsult 2015.

siste, slik inndelingen er i Nordreisa. I en vurdering av arealbehovet i Nordreisa mot disse normene bør en derfor ta utgangspunkt i en kombinert skole, Moan og Storslett skole samlet, eller for løsninger med en barneskole (1 – 7) og en ungdomsskole (8 – 10). En annen ulempe i å ta utgangspunkt i normene for store kommuner er at de gjerne planlegger for større skoler enn for to paralleller. Sammenligningsgrunnlaget kan dermed bli noe tynt.

For rene barneskoler gjengir Norconsult arealnormene for «små» skoler både i Bergen (400 elever), Bærum (420 elever) og Stavanger (420 elever). For kombinerte skoler gjelder normene stort sett for større elevtall. For både barneskoler (1 – 7) og kombinerte skoler (1 – 10) kan disse normene danne et sammenligningsgrunnlag. Bergen, Bærum og Stavanger har normer for en ungdomsskole med fem paralleller (400 – 450 elever) som de minste. Dette gir et noe dårligere sammenligningsgrunnlag for Nordreisa (Storslett).

I Norconsult rapport er skolearealene inndelt etter arealets bruk. (Tekniske rom og trafikkareal er ikke med i dette.)

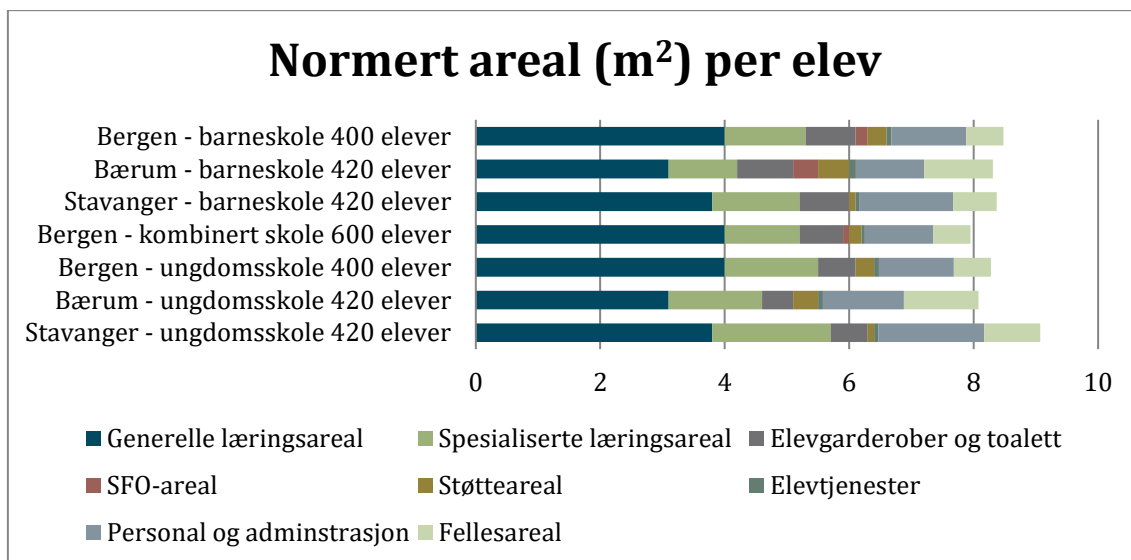
1. *Generelle læringsarealer* er arealer som er generelle i utformingen slik som grupperom, klasserom og baser.
2. *Spesialutstyrte læringsarealer* er rom for naturfag, musikk, mat og helse og kunst og håndverk.
3. *Elevgarderobber og toaletter for elevene*.
4. *SFO- areal*.
5. *Støtteareal* er alt av arealer for reinhold- og vaktmesterfunksjoner, samt lagerrom for stoler og pulter. Lagerrom som er tilknyttet undervisningen inngår i kategoriene 1 og 2.
6. *Elevtjenester* omfatter kontorer for helsesøster/lege, venterom, etc.
7. *Areal til personale og administrasjon* omfatter arbeidsplasser, møtevirksomhet, pause/be-spising, toalett og garderober.
8. *Fellesareal* består av kantine/ allrom/festsal, bibliotek, datarom/ IKT-rom, auditorium og tilstøtende lagerrom.

Vi har med utgangspunkt i romlister og tegninger klassifisert Moan skole og Storslett skole tilsvarende. Noen arealer kan ha mer enn én funksjon og innebærer dermed en usikkerhet i tallmaterialet. Eksempel på dette er at noen trafikkareal også kan fungere som garderober (som i Storslett skole) eller som del av en SFO-base (som i Moan).

Tabell 3 Arealene ved Moan og Storslett skole fordelt etter funksjon. Grunnlagsdata: Nordreisa kommune. Beregning TF

	Generelle læringsareal	Spesialiserte læringsareal	Elevgarderobber og toalett	SFO-areal	Støtteareal	Elevtjenester	Personal og administrasjon	Fellesareal	Annet
Moan	715	0	255	106	12	0	305	0	112
Storslett	1361	578	372	0	122	0	684	392	1547
Sum	2076	578	627	106	134	0	989	392	1659

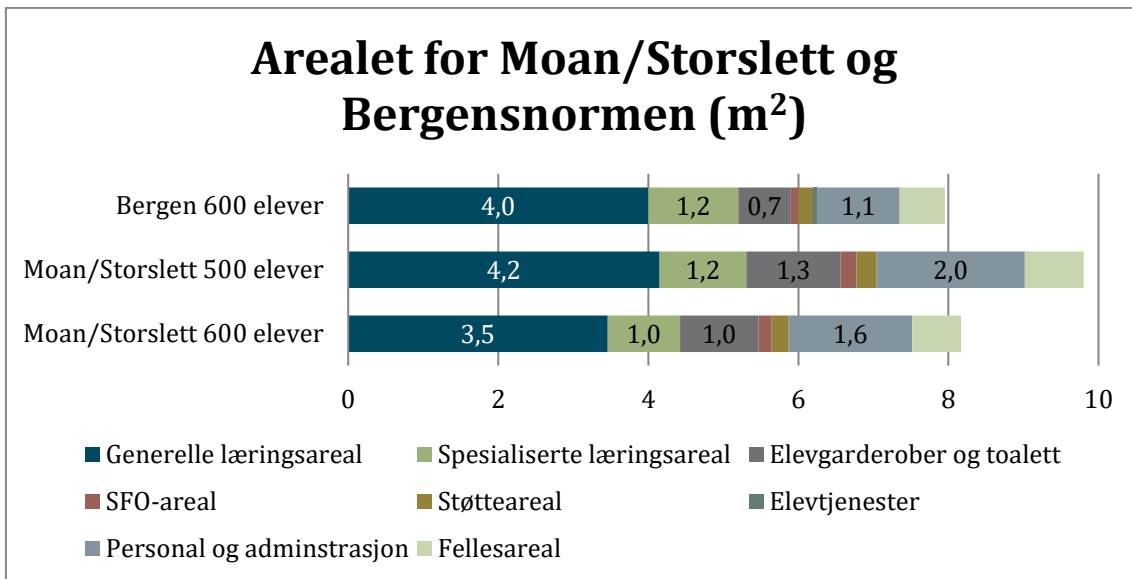
Figur 16 baserer seg på tall fra Norconsults rapport og har bare med seg normer for de minste skolene gjengitt i rapporten. Vi ser at arealnormene varierer en del mellom kommunene og skoleslagene. Grunnlagsmaterialet viser en forholdvis beskjedne reduksjon med økende elevtall for samme skoleslag og kommune. Det tilsier at ved mindre skoler enn angitt i materialet bør en kunne forvente en liten øking i arealet per elev.

Figur 16 Sammenstilling av arealnormer for aktuelle skolestørrelser i Bergen, Bærum og Stavanger. Kilde: Norconsult

5.1 Samlet areal i skolene

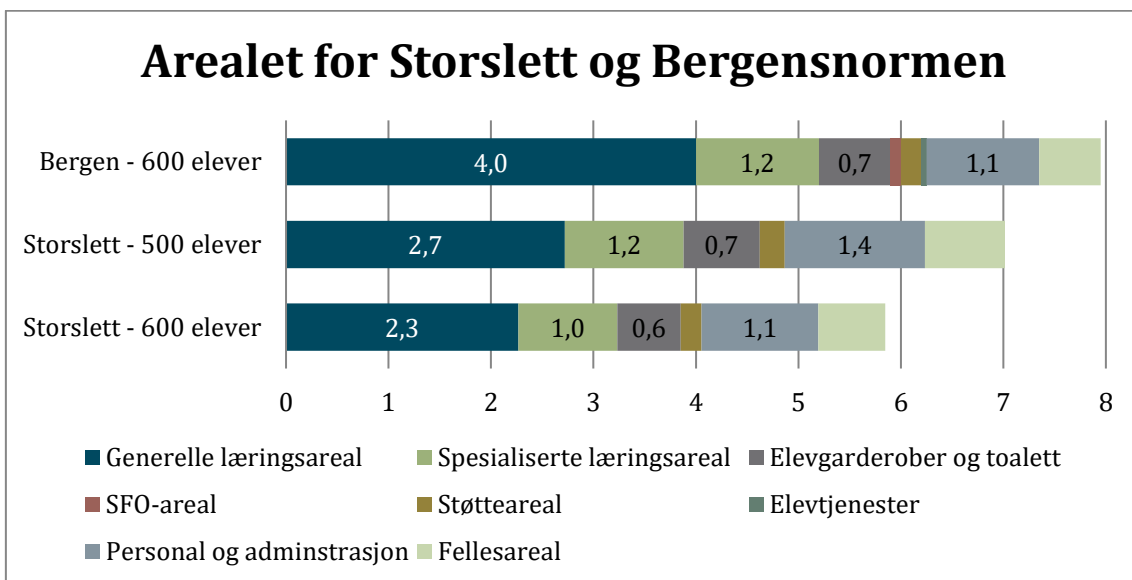
Figur 17 viser disponibelt areal per elev i Moan/Storslett skoler, forutsatt at det samlet er hhv. 500 og 600 elever. Til sammenligning er arealbruken etter Bergensnormen for en kombinert skole med 600 elever angitt. Vi ser at med 500 elever synes det samlet sett å være tilstrekkelige arealer i de to skolene. Både for generelle læringsarealer, elevgarderober og personalet/administrasjonen. For spesialiserte læringsarealer kan det være noe snaut areal, siden en mindre skole (500 elever) er noe mindre arealeffektiv enn en større skole. Med 600 elever ville det være arealknapphet både i generelle og spesielle læringsarealer på anslagsvis 420 m². Noe av dette kunne trolig hentes fra arealer avsatt til personal og administrasjon. Det samlede skolearealet framstår dermed som tilstrekkelig for et antatt måltall på 540 elever.

Figur 17 Arealet per elev (1 – 10) ved Moan og Storslett skoler basert på elevtall på hhv 500 og 600 elever, sammenlignet med arealnorm for kombinert skole i Bergen kommune. Kilde Norconsult og Nordreisa kommune. Beregning: TF

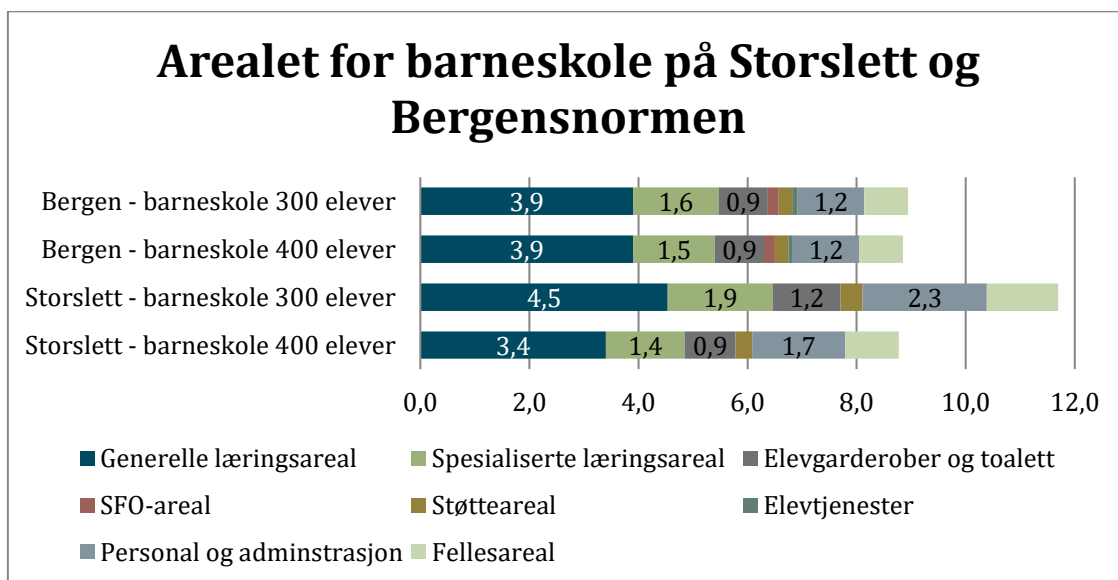
5.2 Arealet i Storslett skole

Figur 18 viser Storslett skole (ikke med Moan skole) som en kombiner skole (1 – 10) etter Bergensnormen er for liten enten den har 500 eller 600 elever. Bygget må ut fra normen utvides med hhv ca. 500 m² og 1 300 m² netto for å romme alle ti årstrinn.

Figur 18 Arealet per elev (1 – 10) ved Storslett skoler basert på elevtall på hhv 500 og 600 elever, sammenlignet med arealnorm for kombinert skole i Bergen kommune. Kilde Norconsult og Nordreisa kommune. Beregning: TF

Figur 19 viser disponibelt areal per elev, forutsatt at det samlet er hhv. 300 og 400 barneskoleelever i Storslett skole. Til sammenligning er arealbruken etter Bergensnormen for en barneskole² med 300 og 400 elever angitt. Vi ser at med 300 elever synes det samlet sett å være tilstrekkelige arealer i Storslett skole, både for generelle læringsarealer, spesialisert læringsarealer, elevgarderober og personalet/administrasjonen. Arealer til base for SFO bør det være mulig å finne ved en omdisponering av generelle læringsarealer eller fellesarealer. Med 400 elever ville det være arealknapphet for generelle og spesielle læringsarealer og SFO, mens øvrige arealer vil være tilfredsstillende. Samlet ville det være behov for ca. 320 m² nettoareal. Noe av dette kan trolig hentes ved omdisponering av bl. a. fellesareal. Noe kunne trolig også hentes fra arealer avsatt til personal og administrasjon. Det samlede skolearealet framstår dermed som tilstrekkelig ved et måltall på 360 elever.

Figur 19 Arealet per elev (1-7) ved Moan og Storslett skoler basert på elevtall på hhv 300 og 400 elever sammenlignet med arealnormer for barneskoler skole i Bergen kommune. Kilde Norconsult og Nordreisa kommune. Beregning: TF

Samling av 1. til 7. trinn i Storslett skole frigjør Moan skole. Å flytte ungdomstrinnet dit, vil forutsette en arealutvidelse på fra 400 til 600 m² til spesialrom, bibliotek og fellesareal. I tillegg kommer også kroppsøvningsarealer (gymnastikksal).

² Arealstandarder og kravspesifikasjoner for skoleanlegg i Bergen

6. Arealvurdering ut fra lokale opplysninger

6.1 Moan skole

Hoveddelen av Moan skole er fra 1997. Skolen hadde opprinnelig en åpen løsning med senere inndeling ved hjelp av «lettvegger». Skolen har derfor få bærende vegger innvendig. Dette gir også i framtida en stor fleksibilitet for endringer av rominndelingen.

Romliste og justerte tegninger viser sju klasserom av «vanlig størrelse» på ca. 60 m² og to små klasserom på ca. 38 m². Da er det i tillegg ca. sju «grupperom» på fra 10 til 35 m². SFO holder til i et fellesareal (trafikkareal) midt i bygget (ca. 100 m²).

Ved befaringen og samtaler med en rekke ansatte på kommunenivå og i skolen kom det fram en del punkter man kunne tenke seg å forbedre³.

1. Veggmaterialer. Bruk av gipsplater i veggene inne gir lett sår i overflaten. Sårene får etter hvert utvikle seg til skjemmende hull. Gipsplatene er også dårlig egnet til ulike typer oppheng. Det er et ønske om andre veggmaterialer.
2. I en del rom er det betydelig etterklang som følge av harde flater i vegger, tak og gulv. I noen rom er etterklangen redusert ved montering av lydabsorberende plater. Det er ønske om at dette gjøres i flere rom.
3. Ventilasjonsanlegget synes ikke å ha kapasitet til å dekke behovet i en skole med så mange mennesker.
4. Skolen er delvis i to etasjer, men slik at bare personalavdelingen holder til i underetasjen. Det er en trapp mellom etasjene. Bevegelsehemmede må ut av bygget og bruke terrenget for å komme fra én etasje til den andre.
5. Det er vanligvis elevantall til åtte middels store klasser i skolen. Selv med den siste ombyggingen er det bare sju tilstrekkelig store klasserom.
6. Skolen har ikke bibliotek.
7. Skolen har ikke tilrettelagte SFO-lokaler (base).
8. Skolen har ikke spesialrom. Spesielt nevnes savnet av gymnastikksal, skolekjøkken og sløydsal.
9. Lærerne har små og delvis lite egnede kontorarbeidsplasser.
10. Øvrige kontorer er også i minste laget.
11. Det er få møterom.

Undervisningsrom

1. For de laveste klassetrinnene er det anbefalt minst 2,5 m² per elev. Når det gjelder undervisningsrom, synes bygget rent umiddelbart tilpasset sju klasser med inntil ca. 22 - 28 elever. Da framstår bygget som tilfredsstillende. Med flere enn

³ Disse punktene gikk ikke igjen hos alle informantene.

sju klasser kan de to små klasserommene tas i bruk (inntil 17 elever). Samlet kan bygget *teoretisk* romme i overkant av 200 elever. Siden årskullene vil variere, vil det normalt være plass til ca. 180 elever (gjennomsnittlig 45 per trinn) i klasserommene.

Personalavdelingen

Personalavdeling er i «underetasjen» og har fem små og et stort arbeidsrom for lærere med samlet areal på ca. 14 m². Det er tre kontorer (35 m²) og et personalrom på ca. 42 m².

Det synes ikke å være tilrettelegging for bevegelseshemmede mellom personalavdelingen og undervisningsarealene.

Personalavdelingen synes ikke tilstrekkelig til et personale på 19 lærerårsverk og to assistentårsverk. Med en norm på gjennomsnittlig 6 m² per lærer synes det å være plass til inntil 17 lærere. Inntrykket er imidlertid at plassen er for liten. Skolen har for tida uvanlig mange lærerårsverk. Med 10 elever per lærerårsverk skulle man ha ca. 15 årsverk. Plassen synes liten også for dette antallet. Det framstår som lite hensiktsmessig at materiell skal fraktes opp og ned for bruk i undervisningen. Det bør etableres bedre nærlererkapasitet knyttet til undervisningsrommene. Trolig burde man også forsøke å finne plass til en del lærerarbeidsplasser i tilknytting til undervisningsrommene.

Elevgarderober mv,

Arealmessig synes elevgarderobene mer enn store nok. Ni elevtoaletter er etter en faktor på 20 elever per toalett tilstrekkelig for en skole med 180 elever.

Bibliotek og spesialrom

Det er ikke bibliotek eller andre spesialrom i skolebygget. Boksamlingen er spredd på klasserommene. Dette er lite tilfredsstillende for praktisk bruk.

Bortsett fra svømmeundervisning foregår all kroppsøving ute. Dette er lite tilfredsstillende i kaldt vær eller i sterkt regnvær.

Fagplanene i mat og helse legger vekt på hygiene og sammensetning av «skolemåltidet». Skolebygget er ikke innrettet med en kjøkkenavdeling som er egnet til dette.

Slik Moan skole nå er inndelt, er det avsatt store arealer til intern kommunikasjon. Vedlegg 1 viser gjennom en idéskisse at det er mulig å få plass til fire undervisningsområder med to store klasserom og ett grupperom (ett område for hvert trinn).⁴ Det kan i første etasje dessuten være plass til kontorarbeidsplasser for 13 lærere og en SFO-base med

⁴ Eksempelet viser at det er plass til en 1 – 4 skole med forventet elevtall (gjennomsnittlig årskull opp til 48 elever). Trolig vil man lokalt kunne finne enda bedre tilpasninger til skolens behov.

egen garderobe. Behovet for møterom og kontorer for resten av personalet kan løses i underetasjen. Behovet for et skolebibliotek og plass til matstell knyttet til faget mat og helse kan dekkes i tilknytning til SFO-basen.

Selv med en svært rasjonell bruk av dagens bygning vil det fortsatt mangle gymnastikksal og sløydsal.

Moan skole vil i det daglige arbeidet være langt mindre fleksibel enn Storslett skole når det gjelder organisering og arbeidsmåter. Bl. a. mangler det rom innredet til å ta imot multifunksjonshemmede elever.

6.2 Storslett skole

Skolen har fram til 2013 gjennomgått en langvarig ombygging. Bygningen framstår som velholdt og med god plass.

Ungdomstrinnets klasserom ligger forholdsvis godt samlet i andre etasje. Hvert trinn kan disponere et vanlig klasserom på ca. 60 m² og et større rom som lar seg dele i to med en fleksibel vegg. Alle rommene har tilliggende grupperom. Dermed er det plass til to store eller én stor og to små klasser på hvert trinn. Dette er en meget fleksibel romløsning for årstrinn med ulik størrelse.

Barnetrinnets klasserom ligger noe mer spredt, med to av trinnene nær hverandre i fløy F, mens det tredje trinnet er i to andre fløyer.

Spesialrommene ligger i første etasje. De er stort sett godt samlet med grei tilgang både fra ungdomstrinnets og barnetrinnets klasserom.

Personalavdelingen

Antatt seks kontorer til ledelse mv. er det plass til 17 arbeidsrom for lærere med plass til ca. 35 kontorarbeidsplasser. Det synes tilstrekkelig til et personale på ca. 37 lærerårsverk. Man si at skolen for tida har uvanlig mange lærerårsverk med et elevtall på 280. Selv med en forventet ca. 10 % økning av elevtallet vil 35 kontorarbeidsplasser være tilstrekkelig om lærertettheten nærmer seg gjennomsnittet for Troms. Hvis målet er en lærertetthet på landsgjennomsnittet, har man rikelig med arbeidsplasser for lærerne.

Elevgarderober mv,

Det synes å være tilstrekkelig med toaletter. Garderobene er i stor grad lagt til korridorene.

Spesialrom og bibliotek

Skolen har ikke bibliotek

Gymnastikksal og svømmebasseng ligger i samfunnshuset. Ungdomstrinnet bruker også idrettshallen.

Skolen har ett naturfagrom. Dette synes bare å kunne dekke ungdomstrinnets behov, hvis ikke deler av undervisningen foregår i vanlig klasserom.

Skolen har to store rom til kunst og håndverk. Det kan være tilstrekkelig, hvis det meste av undervisningen foregår med hele klasser, eller at noe av undervisningen foregår i vanlig klasserom.

Skolen har ett musikkrom. Det synes tilstrekkelig.

Undervisningsrom

Romliste og tegninger viser 16 klasseromsenheter med svært ulik tilknytning til nabo-klasserom og grupperom. Det synes å være god plass til 14 store klasser). Åtte av klasserommene er gruppert to og to, adskilt av en fleksibel vegg. To av disse parene er så små at de ikke kan romme mer enn ca. to ganger 18 (23) elever, med 2,5 (2,0) m² per person.

Hvis skolen bruker ett av klasserommene til bibliotek og ett rom til naturfag⁵, har skolen de rommene den trenger for to paralleller fra 5. til 10. klasse.

⁵ Det naturlige valget av naturfagrom er nr. A128 med siderom, plassert i spesialromfløyen.

7. Alternative løsninger

I oppdraget er det nevnt en rekke alternative plasseringer av klassetrinnene. Vi skal se på følgende alternativer.

1. Beholde dagens struktur (1. – 4. trinn på Moan og 5. – 10. trinn på Storslett)
2. Fjerde trinn flyttes til Storslett. (1. – 3. trinn på Moan og 4. – 10. trinn på Storslett)
3. Bytte av skolebygg. (1. – 7. på Storslett og 8. – 10. på Moan)
4. Samle barnetrinnet på Moan. (1. – 7. på Moan og 8. – 10. på Storslett)
5. Samle alle elevene på Storslett (1. – 10. trinn på Storslett)

Vi har i kapittel 4 sett at skolene i Nordreisa har stor lærertetthet. Det gir seg utslag i et stort behov for kontorarbeidsplasser for lærerne og det kan, avhengig av organiseringen av undervisningen, gi behov for mange grupperom. I kommunens skolepolitiske plan står det som mål å ha «bemanningsplaner basert på lærertetthet som landsgjennomsnittet». Dette skulle tilsi at man tilpasser behovet for kontorarbeidsplasser noe.

Ut fra de siste års elevtall, SSBs befolkningsframskriving og usikkerheten knyttet til varierende årskull har vi i kapittel 5 anslått behovet for kapasitet på 1. – 4. trinn til 48 elever per årstrinn. For 5. – 7. trinn er anslaget 56 elever og for 8. – 10. trinn 60 elever. Det skal gi rom for naturlige svingninger i årskullene, forutsatt netto tilflytting til kommunen og at elevene kommer fra Oksfjord skole etter 4. trinn og fra Rotsundelv skole etter 7. trinn. Det er ikke tatt høyde for vesentlig færre elever ved de to private skolene, med en tilsvarende økning i de kommunale.

Det finnes ingen nasjonale arealnormer for skolebygg. Det er vanlig å legge til grunn 2,5 m² per elev i hjemmeklasserom, eventuelt medregnet arealet i nærliggende grupperom⁶. Tilsvarende er det en anerkjent norm for lærernes kontorarbeidsplasser på 6 m² per lærer⁷. I kapittel 5 ser vi at planleggingsnormene for Bergen, Bærum, Oslo og Trondheim ender alle opp på ca. 8 m² per elev i netto areal, men fordelingen på ulike funksjoner varierer en del. Areal til kroppsøving er ikke regnet med. En sammenligning av Moan og Storslett med Bergensnormen viser at arealet for de to skolene samlet er tilstrekkelig for 600 elever. Dette er flere elever enn man kan regne med i de to skolene.

⁶ Miljø og helse i skolen Veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skole, s 19

⁷ Arbeidstilsynets forvaltningspraksis legger til grunn at hver arbeidsplass skal ha et gulvareal på minst 6 m². Kravet gjelder både enkeltkontor, felleskontor og åpent kontorlandskap. Kravet gjelder også lærerkontorarbeidsplasser. (<https://www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/veiledning-til-dokumentasjonskrav-ved-soknad-om-arbeidstilsynets-samtykke/arealkrav-til-kontorarbeidsplasser/>)

Vi ser også at Storslett skole med noen tilpasninger kan romme en barneskole med det forventede elevtallet.

I kapittel 6 viser vi ved et eksempel at Moan skole kan tilfredsstillere arealnормene for en skole med åtte klasser med gjennomsnittlig 24 elever per klasse. I skolen vil det trolig være enklere å få plass til seks klasser med 30 elever.

7.1 Beholde dagens struktur (1. – 4. trinn på Moan og 5. – 10. trinn på Storslett)

Denne løsningen tilsier ingen store endringer i Storslett skole. Ett klasserom med tilleggsarealer kan med fordel bli et naturfagrom nr. 2. Det bør også finnes plass til et skolebibliotek, eventuelt fordelt på flere rom.

I Moan skole bør det vurderes flere vesentlige endringer. I dette ligger nybygg på til sammen ca. 380 m² og renovering av ca. 1 500 m².

7.1.1 Renovering

- Det bør etableres minst åtte store klasserom (minst 60 m²), og lærerarbeidsplasser bør flyttes opp i 1. etasje. Om mulig bør det etableres en egen SFO-base i bygget.
- Veggmaterialene, spesielt i garderober og korridorer, bør være i slitesterkt materiale.
- Etterklangen i rommene bør måles og eventuelt reduseres.
- Kapasiteten i ventilasjonssystemet bør forbedres.
- Det bør vurderes å montere en heisløsning mellom underetasjen og 1. etasje.
- Det bør vurderes i tilknytning til SFO-basen å etablere en kjøkkenløsning som også kan brukes i faget mat og helse.

7.1.2 Nybygg

Brakkeløsningen bør erstattes av permanente grupperom. (Anslag på brutto 30 m²)

Det bør bygges en gymnastikksal. (Anslag på brutto 250 m²)

Det bør bygges et formingsverksted med bl. a. mulighet for tresløyd. (Anslag på brutto 100 m².)

7.2 Fjerde trinn flyttes til Storslett. (1. – 3. trinn på Moan og 4. – 10. trinn på Storslett)

I utgangspunktet synes Storslett skole å ha to flere klasserom enn hva en 5. – 10 skole vil kreve. Skolen mangler imidlertid skolebibliotek og et naturfagrom nr. 2. Den mest naturlige plasseringen av et fjerde årstrinn er å bruke fløy D (rom nr. B1-01) med tilleggende rom. Her vil det være plass til to klasserom, grupperom og kontorarbeidsplasser for lærerne. Spørsmålet er om man kan tilfredsstillere behovet for bibliotek og/eller naturfagrom innenfor dagens bygningsmasse. I vedlegg 2 skisseres en mulig løsning.

I Moan skole frigjøres det klasserom og grupperom til to klasser. Dermed bør det være plass til en formingsavdeling. Det vil fortsatt være behov for en gymnastikksal (Anslag på brutto 250 m²). Flytting av fjerde klasse til Storslett vil dermed redusere behovet for nybygg med ca. 100 m².

7.3 Bytte av skolebygg. (1. – 7. på Storslett og 8. – 10. på Moan)

I Storslett skole vil det med betraktningene over være plass til 14 klasser. Det enkleste er å tenke seg at mellomtrinnet får ungdomstrinnets rom i A-fløyen, og at 1. – 4. årstrinn flytter inn i de lokalene som dermed blir ledige. (Behovet for et andre naturfagrom faller bort, så ombygging av B201 – B209 vil være mindre aktuelt.) Kantina kan bli en meget romslig SFO-base.

På Moan skole er det plass til klasserom og grupperom til seks ungdomsskoleklasser, kontorarbeidsplasser og skolebibliotek i første etasje. Øvrige kontorer og møterom vil det være plass til i underetasjen.

Det vil være behov for nybygg til følgende spesialrom, samlet ca. 900 – 1 000 m² brutto.

- Naturfag (anlagsvis 130 m² brutto)
- Kunst og håndverk (anlagsvis 250 m² brutto)
- Mat og helse (anlagsvis 100 m² brutto)
- Musikk (anlagsvis 120 m² brutto)
- Kroppsøving (anlagsvis 350 m² brutto)

7.4 Samle barnetrinnet på Moan. (1. – 7. på Moan og 8. – 10. på Storslett)

På Storslett vil et være mye ledig plass ved fraflytting av mellomtrinnet. Verdien av dette arealet er avhengig av alternativ bruk. Voksenopplæring, PPT og barnevern er nevnt som mulige brukere med en reduksjon i utgiftene til leie i andre lokaler.

På Moan vil man kunne beholde 1. – 4. årstrinn i dagens bygning med endringer som nevnt ved å beholde dagens struktur.

Det vil være behov for nybygg på ca. 1 100 – 1 300 m² brutto til 5. – 7. trinn for å romme klasserom, grupperom, garderober, kontorarbeidsplasser og personalrom.

Det vil være behov for nybygg til følgende spesialrom, samlet ca. 900 – 1 000 m² brutto.

- Bibliotek(anslagsvis 100 m² brutto)
- Naturfag (anslagsvis 100 m² brutto)
- Kunst og håndverk(anslagsvis 200 m² brutto)
- Mat og helse (anslagsvis 100 m² brutto)
- Musikk (anslagsvis 120 m² brutto)
- Kroppsøving (anslagsvis 300 m² brutto)

7.5 Samle alle elevene på Storslett (1. – 10. trinn på Storslett)

På Moan vil et være mye ledig plass ved fraflytting av skolen. Verdien av dette arealet er avhengig av alternativ bruk. Beliggenheten ville egne seg for en barnehage. Bygningen synes å kunne romme en romslig barnehage for seks avdelinger, hver med 24 plasser, i alt ca. 100 barn. Alternativt kan det være plass til voksenopplæring, PPT og barnevern.

På Storslett må det finnes plass til fire klassetrinn med inntil 48 elever. Ett av disse trinnene kan som nevnt i kapittel 7.2 få plass i dagens bygningsmasse. De tre øvrige trinnene trenger nye lokaler. Én mulighet er å forlenge D-fløyen og gi plass til de tiltrengte rommene der. Det kan gi en fin samling av 1. – 4. årstrinn.

Et alternativ kan være å sett opp et frittstående bygg for 1. – 4. årstrinn. Det synes å være plass til det sør for Storslett skolebygning eller øst for samfunnshuset. I så fall bør

det vurderes å stenge veien. Et frittstående bygg kan gi større frihet i utformingen av et avskjermet uteområde.

Bortsett fra kontorer til ledelsen og spesialrom vil 1. – 4. årstrinn kreve alle typer lokaler.

Ved en forlengelse av D-fløyen vil man trolig kunne klare seg med ca. 900 m². Et nybygg vil trolig kreve ca. 1 100 m².

7.6 Sammendrag og konklusjon

Vurderingen av arealbehov ut fra Bergensnormen og utfra gjennomgang av dagens virksomhet i de to skolene, synes å gi svært like resultater.

I vurderingen av de fem alternativene mot hverandre ligger det flere usikre forhold.

Selv om man kan vurdere omfanget av behovet for nybygg i alle alternativene, vil det være usikkerhet med hensyn til kostnadene. Gymnastikklokaler vil gjerne ha en lavere kvadratmeterpris enn vanlige skolelokaler. Om man som utgangspunkt antar at kvadratmeterprisen for skolelokaler er kr 30 000 (+MVA), kan man anta at kvadratmeterprisen for kroppsøvingslokaler kan ligge nærmer kr 20 000 (+MVA).

Den største usikkerheten knytter seg likevel til ombyggingskostnader. En grundig teknisk gjennomgang på Moan skole er nødvendig for å fastsette kostnadene for de ca. 1 500 m² som bygget nå består av. Med gjennomsnittskostnader på ca. kr 5 000 per kvadratmeter og erstatning av brakka, ville man få kostnader i samme størrelsesorden som ved nybygg av gymnastikksal og sløydsal.

Verdien og anvendelsen av frigjorte lokaler er også vanskelig å vurdere. Det må forventes ombyggingskostnader når man går fra skolebruk til annet bruk, selv om lokalene er egnede til ombygging (Moan).

Uteområdene har også en verdi. Kostnadene ved å opparbeide lekeareal er små, sammenlignet med kostnader for skolebygg. Plasseringen av skolebygget kan imidlertid sette grenser for hva man kan oppnå. Uteområdene ved Moan skole berømmes av dem som arbeider der. Det er lite trolig at en flytting til Storslett kan gi tilsvarende rammer. En plassering av 1. – 4. årstrinn i og ved D-fløyen (mot nord) vil gi en konkurranse om utearealet med ungdomsskolen. Da vil en plassering sør eller øst for skolen være en bedre løsning. Da bør man også her kunne få gode leke- og læringsmuligheter.

Skoleveien for de yngste er også av betydning. Moan skole ligger ideelt mellom de to største boligområdene på Storslett. Avstanden til Storslett skole er likevel ikke lang, under to km for de fleste.

Når man skal vurdere alternativene mot hverandre, vil momentene nevnt over representere en betydelig usikkerhet i konklusjonene.

I tabell 4 er det forsøksvis satt opp kostnader med de ulike alternativene. Forutsetningene er følgende:

- Investeringskostnad for skolebygg er satt til kr 30 000 per kvadratmeter.
- Investeringskostnad for gymsalbygg er satt til kr 20 000 per kvadratmeter.
- Renoveringskostnader for Moan er satt til 7,5 millioner kroner (kr 5 000 per kvadratmeter)
- Kapitalkostnader er satt til 5 % p.a. (40 år nedbetaling og 2,5 % gjennomsnittlig rente)

Det er stor usikkerhet knyttet til alle disse forutsetningene.

Alternativene gir ulike skolestørrelser å drifte. Alternativet med ungdomstrinnet til Moan og barnetrinnet til Storslett gir størst ekstra driftsareal, hele 920 m². Med dette kan det forventes ca. kr 368 000 i årlige økte driftskostnader til reinhold, vedlikehold og energi (kr 400 per m²). Tilsvarende er beregnet for de andre alternativene. Det er da ikke tatt hensyn til at nye bygg har noe lavere energikostnader.

Tabell 4 Skisse for kostnadsvurdering (kapitalkostnader og FDV-kostnader for fem alternativ)

	Skolebygg		Gymbygg		Renovering		Sum investkostnader	5 % p.a.	Endrede driftskostnader	Sum endrede kostnader per år
	kr 30 (tusen) per m ²	Investering	Kr 20 (tusen) per m ²	Investering	Kr 5 (tusen) per m ²	Investering				
	Areal (m ²)		Areal (m ²)		Areal (m ²)			Sum kapitalkost. per år		
1. Beholde dagens struktur	130	3900	250	5000	1 500	7 500	16 400	820	140	960
2. Fjerde trinn flyttes til Storslett	30	900	250	5000	1 500	7 500	13 400	670	100	770
3. Bytte skolebygg (1-7 på Storslett)	600	18 000	350	7 000	1 500	7 500	32 500	1625	368	1993
4. Samle barnetrinnet på Moan	650	19 500	300	6 000	1 500	7 500	33 000	1650	-20	1630
5. Samle elevene på Storslett	1100	33 000					33 000	1650	-160	1490

Med forutsetningene nevnt over vil alternativ 2 være det rimeligste for kommunen. Det vil imidlertid være flere vesentlige driftsmessige ulemper knyttet til dette alternativet.

- SFO må enten deles eller elevene på Storslett må ha SFO-tilbudet på Moan. Erfaringsmessig er det så få elever fra fjerde årstrinn som bruker SFO, at et eget tilbud på Storslett vil falle urimelig kostbart.
- Planverket for grunnskolen forutsetter at undervisningen i første til fjerde klasse sees i sammenheng. De har felles læreplanmål og felles krav til lærertetthet. En deling på to skoler synes driftsmessig uheldig.

Nest rimeligst er alternativ 1, beholde dagens struktur, men ruste opp Moan skole og bygge gymnastikksal og sløydsal.

Opprustningen av Moan skole vil tilsynelatende måtte koste mer enn 18 millioner kroner (!) før alternativ 1 skulle gi større kostnader enn alternativ 5, samle elevene på Storslett. Ved en samling til én skole vil man imidlertid få anslagsvis en halv million kroner lavere administrasjonskostnader (ca. 60 – 70 % av et lederårsverk). Når dette tas i betraktning, kommer alternativ 1 og alternativ 5 likt ut med renoveringskostnader på 7,5 millioner kroner. Lavere renoveringskostnader er til fordel for alternativ 1.

I regnestykket over er ikke restverdien av Moan skole regnet med. Hvis verdien av en fraflyttet Moan skole er betydelig, vil alternativ 5 kunne komme best ut rent økonomisk.

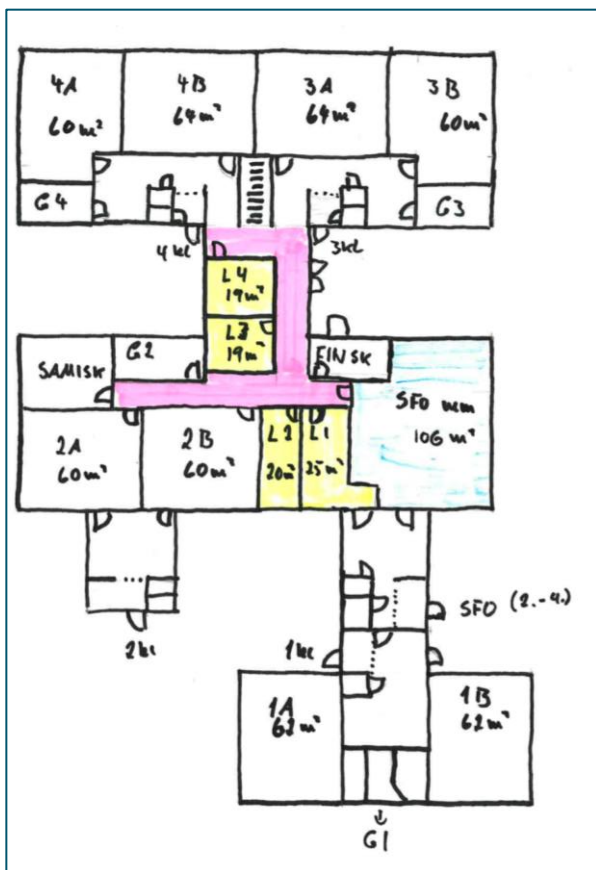
Hvis summen av nødvendige renoveringskostnader for videre drift ved Moan skole og restverdien ved en fraflyttet skole er større enn 7,5 millioner kroner, vil kommunen komme økonomisk best ut ved å sette opp en ny skolebygning for 1. – 4. årstrinn ved Storslett skole.⁸

⁸ Alternativene renovering for videre skoledrift og realisering av en verdi ved avhending av en nedlagt Moan skole kan sies å være gjensidig utelukkende, så det blir her matematisk riktig å skrive summen.

Vedlegg 1

Enkle endringer av rominndeling på Moan skole

Skissen i figuren under kan illustrere at Moan skole ved en annen inndeling kan tilfredsstille flere av de behovene som ble nevnt under befaringen og samtalene.

Figur 20 Idé-skisse for en alternativ inndeling av første etasje ved Moan skole

Det går fram av samtalen og befaringen at det er betydelige driftsulemper ved å la det sentrale rommet i skolen både ha funksjon som trafikkareal og SFO-base. Siden alle de fire klasseromsområdene har egne innganger med skille mellom skitten sone (utesko/støvler) og ren sone (innesko), vil elevene i hovedsak kunne holde seg til sine klasseromsområder. Behovet for arealer til «vrimgang» inne synes dermed begrenset.

De fire klasseromsområdene har i dag noe ulik inndeling. To av dem har ett stort klasserom, men de andre to områdene har to store klasserom. Det synes forholdsvis enkelt å få to store klasserom i alle de fire områdene. Hvis vi regner med grupperommene i «brakka», har hvert av de fire områdene minst 138 m² til klasserom pluss grupperom. Med en norm på 2,5 m² per person, gir dette plass til ca. 52 elever og fire voksne, eller samlet per område, eller over 200 elever samlet. Dette er betydelig flere elever enn hva man forventer ved Moan skole.

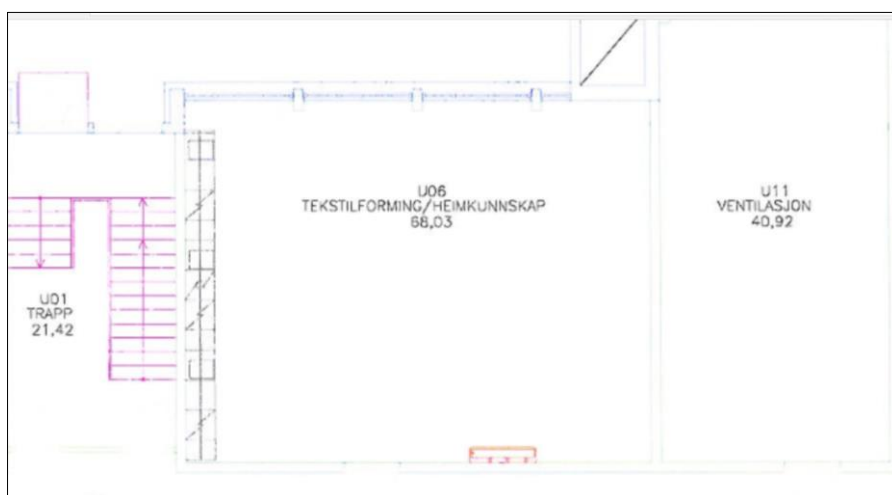
For lærerne synes plasseringen av kontorarbeidsplasser i underetasjen lite praktisk. Det kan bli langt på vei hver gang man skal hente materiell til undervisningsøktene eller sette seg ned på i pausene. På skissen er det satt av rom til kontorarbeidsplasser i 1. etasje, nær undervisningsrommene.

Tallet på arbeidsplasser er tilpasset vanlige normer for ett årsverk per 15 elever i ordinær undervisning, dvs. inntil tre lærere per årstrinn. Øvrige lærere, som spesialpedagoger og lærere i samisk og finsk vil kunne ha forholdsvis god plass til kontorer i underetasjen. Dette gjelder også SFO-leder, rektor, inspektør og sekretær. Trolig blir det også plass til to møterom.

SFO-basen er i idéskissen lagt nær område som er antydnet for første klasse. Erfaringsmessig er det forholdsvis flest førsteklasinger som bruker SFO-tilbudet. En slik plassering gjør at de yngste elevene kan bruke samme garderobe i skoletid og SFO-tid. Hvis SFO-basen er for liten etter skoletid, kan ett av førsteklases klasserom også brukes. Det vil være et praktisk spørsmål om de øvrige SFO-barna bør ha egen garderobe for SFO-tida. Dette vil gjøre det enklere når foreldrene henter og bringer. Det synes å være plass til egen garderobe for de eldste barna ved SFO-inngangen.

SFO-basen brukes ikke til SFO i skoletida. Man kan spørre om den da kan brukes til andre formål. I mange skoler bruker man SFO-basen som grupperom. Det kan muligens være aktuelt også på Moan skole, som erstatning for grupperom i brakka.

SFO bør ha tilgang til kjøkkeninnredninger. Kan disse gjøres så omfattende at de også kan brukes i undervisningen – som et enkelt skolekjøkken? Figuren under er et utsnitt av tegningene av en få-delt barneskole hvor man har ett rom for «tekstilforming» og «heimkunnskap».

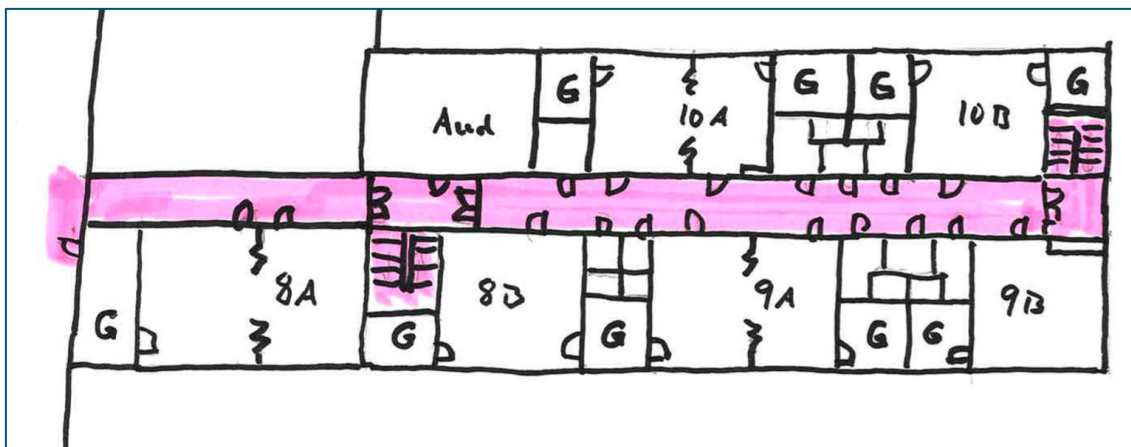
Figur 21 Illustrasjon av en skolekjøkkenløsning «i vegg» på et tekstilrom.

Det spesielle ved løsningen på denne skolen var at kjøkkeninnredningen dekket hele en av de fire veggene. Man kunne trekke en indre fleksibel vegg foran kjøkkeninnredningen, slik at denne delen av rommet, med en bredde på ca. 70 – 80 cm, ble lukket av. Dermed ble den disponible gulvflaten i rommet ca. 5 – 6 m² mindre. I Moan skole kunne man kanskje legge en kjøkkeninnredning langs vegg av SFO-basen. Kanskje kunne man la en annen vegg romme skoleboksamlingen? Denne kunne naturligvis også være tilgjengelig i SFO-tida. Slik vil SFO-basen kunne være i bruk også i skoletida.

Eksempelet viser at bygningen kan være stor nok etter vanlige minimumsnormer, men skolen har ikke kapasitet til å ta imot multifunksjonshemmede elever med behov for stellerom, hvilerom mv

8. Vedlegg 2

Storslett skole har godt med kontorer. Noen av disse synes å være fradelt klasserom B209, som er blitt på bare ca. 50 m². Det er derfor naturlig å tenke seg at rommene B201 – B209 gjøres om til et klasseromsareal på ca. 80 m² – gjerne med en fleksibel vegg til deling i to – og et grupperom på ca. 20 m².

Figur 22 Idé-skisse for en utvidelse av klasserom B209.

Ved utvidelse av klasserom B209 til et hjemmeklasserom for en ungdomsskoleklasse, kan alle ungdomskolelevne samles i seks klasserom langs den samme korridoren. Rommene C216 – C220, som nå brukes av 10. klasse kan frigjøres til bruk av barnetrinnet, f. eks. 7. årstrinn.

Klasserom A128 med tilleggsarealer Brukes nå som hjemmeklasserom for 7 A. Det kan frigjøres og med fordel bli et naturfagrom nr. 2. Det bør også finnes plass til et skolebibliotek, eventuelt fordelt på flere rom, kanskje rommene E108 og E109 som ligger sentralt i skolen.

9. Tabeller

Tabell 1 Gjennomsnittlig elevtall de fem siste skoleårene ved skolene i Nordreisa. Kilde: Udir/GSI. Beregning: TF.....	15
Tabell 2 Elevtall i Moan og Storslett skoler de fem siste skoleårene og elevtall med to fulle klasser per årstrinn. Kilde: Udir/GSI. Beregning: TF	24
Tabell 3 Arealene ved Moan og Storslett skole fordelt etter funksjon. Grunnlagsdata: Nordreisa kommune. Beregning TF	25
Tabell 5 Skisse for kostnadsvurdering (kapitalkostnader og FDV- kostnader for fem alternativ). 38	

10. Figurer

Figur 1 Prognose for antall barn i grunnskolealder i Nordreisa kommune fram til 2040. Alternativ MMMM. Kilde: SSB.....	13
Figur 2 Levendefødte i Nordreisa kommune fra 199 til 2018. Kilde: SSB	14
Figur 3 Befolkningspyramide for Nordreisa 1. januar 2018. Kvinner til høyre og menn til venstre. Kilde: SSB.....	14
Figur 4 Fødselstall og elevtall i Nordreisa kommune 2014 - 2018. Kilde: SSB og GSI/Udir. Beregning: TF.....	15
Figur 5 Gjennomsnittlig elevtall per kommunal skole. Kilde: Udir/skoleporten	17
Figur 6 Korrigerte brutto driftsutgifter i grunnskolen per elev (funksjon 202, 214, 222 og 223) Kilde: Kostra.....	18
Figur 7 Driftsutgifter til inventar og utstyr per elev, konsern. Kilde: Kostra.....	18
Figur 8 Driftsutgifter til undervisningsmaterieil (funksjon 202, art 105), per elev, konsern. Kilde: Kostra	19
Figur 9 Areal i m ² per elev i grunnskolen 2018. Kilde: Kostra	19
Figur 10 FDV-kostnader for skolebygg per m ² i 2018. Kilde: Kostra.....	20
Figur 11 FDV-kostnader (reinhold, vedlikehold og energi) for skolebygg per elev i 2018. Kilde: Kostra	20
Figur 12 Indikatoren viser prosentandel lønnsutgifter av totale utgifter i grunnskolen og er på kommune- fylkes- og nasjonalt nivå.....	21
Figur 13 Indikatoren viser lønnsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per elev, konsern.	21
Figur 14 Lærertetthet til ordinær undervisning fra 2014 til 2018. Kilde: Udir/Skoleporten	22
Figur 15 Antall elever per årsverk til undervisning 2014 – 2018. Kilde: Udir/skoleporten	23
Figur 16 Sammenstilling av arealnormer for aktuelle skolestørrelser i Bergen, Bærum og Stavanger. Kilde: Norconsult	26
Figur 17 Arealet per elev (1 – 10) ved Moan og Storslett skoler basert på elevtall på hhv 500 og 600 elever, sammenlignet med arealnorm for kombinert skole i Bergen kommune. Kilde Norconsult og Nordreisa kommune. Beregning: TF.....	27
Figur 18 Arealet per elev (1 – 10) ved Storslett skoler basert på elevtall på hhv 500 og 600 elever, sammenlignet med arealnorm for kombinert skole i Bergen kommune. Kilde Norconsult og Nordreisa kommune. Beregning: TF	27
Figur 19 Arealet per elev (1-7) ved Moan og Storslett skoler basert på elevtall på hhv 300 og 400 elever sammenlignet med arealnormer for barneskoler skole i Bergen kommune. Kilde Norconsult og Nordreisa kommune. Beregning: TF.....	28
Figur 20 Idé-skisse for en alternativ inndeling av første etasje ved Moan skole.....	40
Figur 21 Illustrasjon av en skolekjøkkenløsning «i veggen» på et tekstilrom.	41
Figur 22 Idé-skisse for en utvidelse av klasserom B209.....	42